

**Національний університет «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Інститут адміністрування і післядипломної освіти (ІАПО)
Кафедра теоретичної та прикладної економіки**

ЗВІТ

**про роботу науково-дослідного
Центру соціальної й демографічної політики
та управління «ДЕМОС» (за 2019 рік)**

Науково-дослідний Центр «ДЕМОС» - створено при кафедрі теоретичної та прикладної економіки Інституту адміністрування та післядипломної освіти НУ «Львівська політехніка» в березні 2017 року. [Електронний ресурс]. Положення про роботу Центру. Наказ ректора НУ «ЛП» від 01.03.2017р. №11-2-10) // Спосіб доступу: <http://lp.edu.ua/demos>

Мета Центру - проведення наукових досліджень, виконання науково-дослідних робіт у соціальній та гуманітарній сферах життєдіяльності людини, соціуму, держави; організація та проведення наукових і науково-практичних заходів з проблем соціально-гуманітарного розвитку територій; надання науково-технічних послуг (оцінювання, аналізування і прогнозування соціально-гуманітарних явищ та процесів); виготовлення науково-технічної продукції на замовлення підприємств, організацій, установ та фірм (розробка програм та проведення спеціальних маркетингових та соціологічних досліджень ринку праці та ринку освітніх послуг; техніко-економічне обґрунтування проектів соціального розвитку територій на замовлення органів влади різного рівня); провадження інноваційної діяльності (аналіз і моделювання впливу економіки знань і інформаційних технологій на структурні зрушення, економічне зростання і якість життя); забезпечення умов для сприяння підготовці студентів, аспірантів і докторантів, вирішення актуальних наукових і науково-технічних проблем економіки, співпраця з підприємствами, вищими навчальними закладами, установами, компаніями, у т.ч. закордонними.

I. Організаційно-адміністративна діяльність:

- Організовано роботу проведення науково-методичних семінарів Центру - планування тематики доповідей й визначення відповідальних осіб, інформування заінтересованих учасників заходів, а також висвітлення новин на сайті (відп. Садова У.Я.).
- Забезпечено реалізацію Проекту регіонального розвитку в рамках секторальної підтримки ЄС «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ВНЗ і ПТНЗ прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення». Бюджетна програма КПКВК 2751270 «Підтримка регіональної політики України». [Мінрегіон України №7/7.1/11138-19 від 10.07.2019 р.]. Замовник проекту – Львівська обласна державна адміністрація.
- Забезпечено процес інформаційного супроводу подій та заходів Центру (висвітлення роботи тематичних семінарів та новин на сайті).(відп. Садова У.Я.).

II. Науково-пошукова та дослідна проектна діяльність:

Організовано та взято безпосередню участь у виконанні II Етапу Проекту - «Обстеження роботодавців і випускників ЗПТО з питань якості освіти у Львівській області» (№ ДР 0119U103222). ДОГОВІР №36-92/20189. (Термін виконання 6.09.2019- 31.12.2019 рр. Джерело фінансування – КПКВК 2751270;

Замовник проекту – Львівська обласна державна адміністрація. Особа, відповідальна за проект - Садова Уляна Ярославівна. Відповідальні виконавці - Гринькевич О.С., Теслюк Р.Т., Сорочак О.З., Левицька О.О., Вільчинська О.М., Біль М.М., Степура Т.М., Бачинська М.В., Скорик Г.І., Данилюк Л.Г. Виконавці - Андрусишин Н.І., Бараняк І.Є., Данилович-Кропивницька М.Л., Малинич Р.С., Міджак В.В., Селюченко М.О., Рибак Н.Б., Марець О.Р., Махонюк О.В., Русаль Л.М., Білан П.В., Поплавська Ж.В., Тревого О.І., Левочко М.В., Голубицький С.С., Гораєцька Н.І., Карасюкевич Ю.В., Мандюк Я.Ю., Мисик С.В., Новіцька Ю.І., Степура Н.Л., Чабан В.С., Яцків К.А.

Фінансово-економічні показники по Проекту:

- Загальний обсяг коштів, затверджених на 2019 рік – 2 056 304 грн.
 - Касові видатки за 2019 рік – 1 569 865,83 грн.
- (Витяг з Протоколу Вченої Ради ІАПО №4 від 17 грудня 2019 року).

За звітний період виконано наступні завдання:

1. **Створено Центр** досліджень і моніторингу якості і мобільності робочої сили у Львівській області .
2. **Укладено Угоду про створення Асоціації** ПТНЗ та ВНЗ Львівської області для сприяння проведення моніторингу працевлаштування випускників.
3. **Здійснено відбір ПТНЗ та ВНЗ** для участі у Проекті.
4. **Проведено обстеження випускників ПТНЗ** Львівської області з питань якості та ефективності підготовки.
5. **Проведено обстеження роботодавців з питань якості підготовки випускників ПТНЗ та ВНЗ** Львівської області
6. **Підготовлено інструментарій для анкетування іноземних студентів Львівщини** з метою вивчення якості їх професійної підготовки, працевлаштування і трудової мобільності.
7. **Здійснено розширення функцій Сайту IntellectLviv** (<https://intellectlviv.com>): забезпечення динамічного контенту.
8. **Створено веб-сайт Проекту** для його промоції і зворотного зв'язку із стейкхолдерами: <https://IntellectLviv.com>

Копія Звіту про виконання науково-дослідженої роботи - додається.

III. Науково-методична, науково-організаційна та експертна діяльність:

1. Організовано та проведено науково-методичні семінари за планом роботи НДЦ «ДЕМОС»:

Семінар з актуальних питань оцінки якості людського потенціалу, 07 березня 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://lpnu.ua/news/2019/v-ndc-demos-universytetu-vidbuvsya-seminar-z-aktualnyh-pytan-ocinky-yakosti-lyudskogo>

Семінар з актуальних питань національної економіки, 28 березня 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://lpnu.ua/news/2019/u-naukovo-doslidnomu-centri-demos-vidbuvsya-chergovyy-seminar-z-aktualnyh-pytan>

Семінар - нарада щодо кваліфікованої робочої сили в Україні, 2-4 липня 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://lpnu.ua/news/2019/kerivnyk-ndc-demos-universytetu-vzyala-uchast-u-seminari-naradi-shchodo-kvalifikovanoyi>

Семінар на тему " Випускник ЗПТО на ринку праці Львівщини", 21 листопада 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://lpnu.ua/news/2019/v-universyteti-vidbulysya-robocha-zustrich-ta-seminar-na-temu-vypusknik-zpto-na-rynku>

Семінар на тему "Випускник ринку праці (за результатами обстеження роботодавців)", 6 грудня 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://lpnu.ua/news/2019/z-iniciatyvy-naukovo-doslidnogo-centru-demos-vidbulysya-dva-zahody-na-temu-vypuskniky-na>

2. Участь в організації та роботі конференцій, нарад, семінарів:

- у роботі Урочистої конференції до 100 – річчя Міжнародної організації праці: «100-ліття МОП. Майбутнє праці: ФПУ – МОП. Для західного регіону України» (ФПУ – МОП - ОПЛ

7-8 лютого 2019 р., м. Львів). Виступ з доповіддю на тему «Міграція в умовах глобальних і національних викликів XXI століття: український контекст» (Садова У.Я.). Синхронний переклад роботи конференції (Гошовська О.Б., Тревого О.І.)

- у роботі засідання Парламентських слухань на тему: "Людський капітал і українська міграція у викликах сучасних трансформацій" (Київ, ВРУ, Комітет з питань науки і освіти Грушевського, 5; 10 квітня 2019 р..) Виступ з доповіддю на тему " Людський капітал і українська міграція у викликах сучасних трансформацій" (Садова У.Я., Степура Т.М., Пелех О.Б.);

- у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції “ Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій ” (ПРАаТ "ЛП МАУП", 6 червня 2019 року, м. Львів). Виступи з доповідями на тему "Інституційне забезпечення процесів регулювання міграції в Україні" (Садова У.Я.); "Використання економетричних класифікаційних методів при моделюванні якості людського потенціалу" (Степура Т.М.); "Культурно-креативний потенціал України і Польщі: суспільний концепт" (Юськів Б.М., Пляшко О.С.); "Тенденції міграційної активності населення України" (Бачинська М.В.); "Економетричне моделювання економічної активності населення на ринках праці України" (Степура А.Л.).

- у роботі навчально-координаційного семінару “ Удосконалення

прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні ” в рамках реалізації Проекту МОП “ Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні ” (МОП - Європейський фонд навчання (ETF). 2-4 липня 2019 р., Київ). Виступ з доповіддю на тему " Прогнозування регіональних ринків праці: досвід освітньо-наукових центрів у Львівській області " (*Садова У.Я., Гринькевич О.С...*)

- у роботі засідання Ради ректорів Львівщини (НУ "Львівська політехніка", Львів, 22 Липня 2019 р.). Виступ з доповіддю на тему " До Проекту Угоди про співпрацю у сфері моніторингу якості і мобільності людських ресурсів Львівської області". (*Садова У.Я., Гринькевич О.С., Теслюк Р.Т.*)

- у роботі VI Міжнародної науково-практичної конференції „ Проблеми формування та реалізації конкурентної політики». Секція: "Роль людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави". (НУ "Львівська політехніка", ІАПО, Львів, 19-21 вересня 2019 р.). Виступ з доповіддю на тему "Українська міграція й міграційна політика: виклики й перспективи" (*Садова У.Я.*), "Розбудова методології дослідження якості людського потенціалу задля забезпечення конкурентоспроможності" (*Степура Т.М.*), "Міграційна активність населення: теоретичний аспект" (*Бачинська М.В.*), "Сукупна продуктивність праці як оцінка вартості людського капіталу" (*Пелех О.Б.*), "Регіональні проблеми управління людськими ресурсами у вимірах потенційної демографії" (*Андрусишин Н.І.*).

- у роботі Міжнародної науково - практичної конференції "Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртований новими викликами". (НУ "Львівська політехніка", МІОК, 24 жовтня 2019 р.). Виступ з доповіддю на тему " Резерви експортування людського капіталу й дефіцит робочої сили в Україні " (*Садова У.Я.*), «Історичні та сучасні дискурси культурологічного аспекту української міграції у фокусі збереження якості людського потенціалу» (*Степура Т.М.*)

3. Підготовка наукових кадрів

(керівництво аспірантами, докторантами, здобувачами, участь у роботі спеціалізованих вчених рад, рецензування та опонування дисертаційних робіт, підготовка експертних висновків за результатами дисертаційних робіт)

Рецензування дисертаційних робіт:

1. *Жук Лілії Володимирівни* «Формування та розвиток систем наукової та науково-технічної діяльності у закладах вищої освіти», поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). *Садова У.Я*

2. *Гонтюк Вікторії Анатоліївни* на тему: «Компетентнісний підхід в системі управління кадровим потенціалом підприємства», представленої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). *Садова У.Я*

3. *Карпенка Андрія Володимировича* «Розвиток інтелектуальних активів людського потенціалу в національній інноваційній системі», поданої на

здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. *Садова У.Я*

4. *Лаби Ірини Зінонівни* «Державне регулювання міжнародного переміщення капіталу в малих відкритих економіках», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки. *Садова У.Я*

5. *Махсми Марії Борисівни* «Зайнятість та рівень життя сільського населення України: методологія оцінювання та механізм забезпечення», представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.07 – Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. *Садова У.Я*

6. *Чакалової Ксенії Олександрівни* «Організаційно-економічний механізм функціонування та розвитку внутрішнього ринку праці», представлену до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.07 – Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. *Садова У.Я*

7. *Тілікіної Наталії Валеріївни* «Територіальна мобільність молоді: тенденції та напрями регулювання», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. *Садова У.Я*

8. *Березіної Світлани Борисівни* «Соціальні ризики: чинники і напрями мінімізації», поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.07 – Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. *Садова У.Я*

9. *Кабай Вікторії Олегівни* «Мотивація трудової міграції населення та механізми її регулювання в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (спеціальність 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика). *Садова У.Я*

10. *Смутчак Зінаїди Василівни* «Методологія та практика регулювання міграційних процесів в Україні за умов євроінтеграції», представленої до захисту на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук зі спеціальності 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. *Садова У.Я*.

4. Рецензування наукової продукції:

1. Відгук на заключний звіт про науково-дослідну роботу «Моделювання попиту і пропозиції робочої сили в Україні», підготовлений відділом моделювання соціально-економічних процесів і структур Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України (2_0118U005424_2018_1)

2. Рецензія на колективну монографію «Економічна ефективність VS соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи», підготовлену за результатами дослідження авторського колективу під керівництвом академіка НАН України, доктора економічних наук, професора Е.М. Лібанової.//ІДСД НАНУ - К.: ІДСД НАНУ. - 2019.

5. Робота у складі експертної комісії з рецензування науково-дослідних робіт:

у системі установ НАН України:

1. Відгук на заключний звіт про науково-дослідну роботу «Моделювання попиту і пропозиції робочої сили в Україні», підготовлений відділом моделювання соціально-економічних процесів і структур Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України (2_0118U005424_2018_1)

2. Рецензія на колективну монографію «Економічна ефективність VS соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи», підготовлену за результатами дослідження авторського колективу під керівництвом академіка НАН України, доктора економічних наук, професора Е.М. Лібанової.//ІДСД НАНУ - К.: ІДСД НАНУ. - 2019.

6. Експертно-консультативна діяльність

(участь в діяльності державних та громадських координаційних структур (рад, комітетів, комісій з відповідних проблем))

○ Садова У.Я. - Член науково-експертної ради при Департаменті економічної політики ЛОДА (Наказ Директора департаменту ЛОДА від 20.09.2017 № 43-ОС).

○ Садова У.Я. - Голова ДЕК (кафедра менеджменту організації Львівського Інституту МАУП). Напрямок підготовки «Менеджмент» Шифр 6.030601. Галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування. Спеціальність «Менеджмент організацій і адміністрування»; Шифр 7.03060101.

7. Стажування наукових кадрів на базі НДЦ «ДЕМОС»

Стажування працівників Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (кафедра прикладної економіки):

❖ к.е.н, доц. Федорович І.В.- з 05 березня 2019 року до 05 липня 2019 року та з 05 вересня 2019 року до 05 листопада 2019 року (Довідка №938 від 18.11.2019 р.).

❖ д.е.н. проф. Зелінська Г.О. - з 05 березня 2019 року до 05 липня 2019 року та з 05 вересня 2019 року до 05 листопада 2019 року (Довідка №939 від 18.11.2019р.).

III. Продукція науково-пошукової та дослідної діяльності:

1. Підготовка аналітичної продукції

1. Резолюція Урочистої Конференції до 100 – річчя Міжнародної організації праці: «100-ліття МОП. Майбутнє праці: ФПУ – МОП для західного регіону України» (7-8 лютого 2019 р., м. Львів.

Направлена: Голові Об'єднання профспілок Львівщини Дацко Р.М.

Відповідь: опубліковано в: Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів ХХІ століття: наукове видання/ ред. У. Я. Садова. Львів, 2019. 110 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20190801.pdf> (повний текст))

2. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Збалансований розвиток людського капіталу в Україні: завдання освіти і науки» (10 квітня 2019 року).

Направлена: Секретаріат Верховної ради України. Комітет з питань науки і освіти. Першому заступнику комітету О.В.Співаковському

Лист відповідь: ВРУ Комітет з питань науки і освіти - *Лист №04-23/05-794* від 5 липня 2019 р.

3. Рекомендації за підсумками роботи YI Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми формування та реалізації конкурентної політики". Панель "Роль людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави" (Львів, НУ "Львівська політехніка", ІАПО, кафедра ТПЕ, 19-21 вересня 2019 р.). - URL: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/13465/attachments/dem_konf_10-09-2019_rekomendaciyi.pdf

2. Електронні публікації на сайті НДЦ «ДЕМОС»:

Висвітлення роботи Семінарів на Сайті:

1. **У.Садова, Я.Мандюк, О.Гошовська** Майбутнє праці і міграція: до перспективної тематики НДЦ "Демос" (за результатами участі НДЦ "ДЕМОС" в організації та роботі наукової конференції Міжнародної організації праці в Україні - Львів, 8 лютого 2019 р.). - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/11950/attachments/demos_konf_08_02_19.pdf

2. **Тетяна Степура** Якість людського потенціалу як орієнтир та критерій розвитку квалітативної економіки (за результатами роботи науково-методичного семінару НДЦ "Демос") - 07 березня 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/11938/attachments/demos_seminar_03-2019n.pdf

3. **Оксана Пелех** Проблеми аналізу структурних змін національної економіки (за результатами роботи науково-методичного семінару НДЦ «Демос», 28 березня 2019 р.). - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/12251/attachments/demos_seminar_22_2019.pdf

4. **Уляна Садова, Тетяна Степура, Оксана Пелех** "Людський капітал в Україні: в об'єктиві парламентських слухань" (за результатами парламентських слухань на тему: Збалансований розвиток людського капіталу в Україні: завдання освіти і науки", 10 квітня 2019р.).- [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/12280/attachments/demos_sluh_vru_2019.pdf

5. **Садова У.Я., Степура Т.М., Гринькевич О.С.** Політехніки взяли участь у конференції «Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій». - Львів, 6 червня 2019 року - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <http://lp.edu.ua/news/2019/politehniky-vzyaly-uchast-u-konferenciyi-teoriya-i-praktyka-upravlinnya-v-umovah-suspilnyh>

6. **Уляна Садова, Ольга Гринькевич** Про сучасні методи прогнозування та узгодження попиту і пропозиції на ринках праці України (За результатами семінару-тренінгу “ Удосконалення прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні (Improving skills needs anticipation and matching in Ukraine)” у рамках проекту МОП/ЄФО/ДАНІДА.

(Київ, 2-4 липня 2019 р.). - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/13034/attachments/demos_sem_progn_2019.pdf

7. **Уляна Садова, Ольга Гринькевич, Роман Теслюк** За підсумками засідання Ради ректорів Львівщини: нові вектори взаємодії держави, бізнесу, освіти (за результатами засідання Ради ректорів Львівщини(Львів, 22 липня 2019 р.) - [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/13035/attachments/rada_rektoriv_ugoda_2019.pdf

8. **Ярина Мандюк, Олена Тревого, Уляна Садова** Жовтнево-листопадові лекції від тревел/лайф-коуча Данте Гарсія: погляд з Аргентини. (за результатами роботи науково-методичного семінару НДЦ "Демос") - 27 листопада 2019 року - URL: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/14030/attachments/zhovtnevo-lystopadovi_lekciyi.pdf

9. **Уляна Садова, Наталя Андрусишин** Випускники на ринку праці Львівщини. За результатами робочої зустрічі учасників II Етапу Проекту (6 листопада 2019 р.) та з питань обстеження випускників ЗПТО) (21 листопада 2019 року) / 27 листопада 2019 року - URL: http://lp.edu.ua/sites/default/files/news/2019/14032/attachments/vypuskniky_na_rynku_praci_lvivshchyny.pdf

10. **Садова У., Степура Т., Скорик Г.** Роботодавці про потребу у кваліфікованих кадрах на ринку праці Львівщини (за результатами робочої зустрічі учасників II Етапу Проекту та науково-методичного семінару НДЦ "Демос" - 29 листопада та 6 грудня 2019 року). URL: https://lpnu.ua/sites/default/files/news/2019/14126/attachments/zustr_demos_9.12.2019_t.pdf

IV. Організація студентської наукової роботи:

1. Підготовка студентів до участі в наукових конференціях:

Голубицький С.С., Левочко М.В., Степура А.Л., М., Карасюкевич Ю.В., Мандюк Я.Ю., Чабан В.С.

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-21 *Голубицького Сергія "Ефективність діяльності служб зайнятості"*/ матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (проф. Садова У.Я.)

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-21 *Степури Анастасії "Ефективність діяльності служб зайнятості"*/ матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (проф. Садова У.Я.)

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-21 *Левочко Мар'яни* Тема «Володіння мовами як фактор конкурентоспроможності робочої сили на ринку праці» / матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (проф. Садова У.Я.)

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-11 *Мандюк Ярини* (II місце загально університетської конференції студентських робіт з економіки).

Тема «Володіння мовами як фактор конкурентоспроможності робочої сили на ринку праці» / матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (проф. Садова У.Я.)

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-11 *Карасюкевич Юлії* "Якість людського потенціалу й функції мінімальної заробітної плати: виклики України")» / матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (доц. Степура Т.М.).

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-11 *Левочко Мар'яни* "Неповна зайнятість як чинник деформації ринку праці" / матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (доц. Степура Т.М.).

Керівництво науковою роботою студента гр. ЕКСЕі-11 *Чабана Віталія* "Ринок транспортно-логістичних послуг України і працевзберігаючі технології: до питань забезпечення конкурентоспроможності економіки" / матеріали VI Міжвузівської науково-практичної конференції викладачів та студентів (м. Львів, 11 листопада 2019 року). – Львів, 2019. (проф. Садова У.Я.).

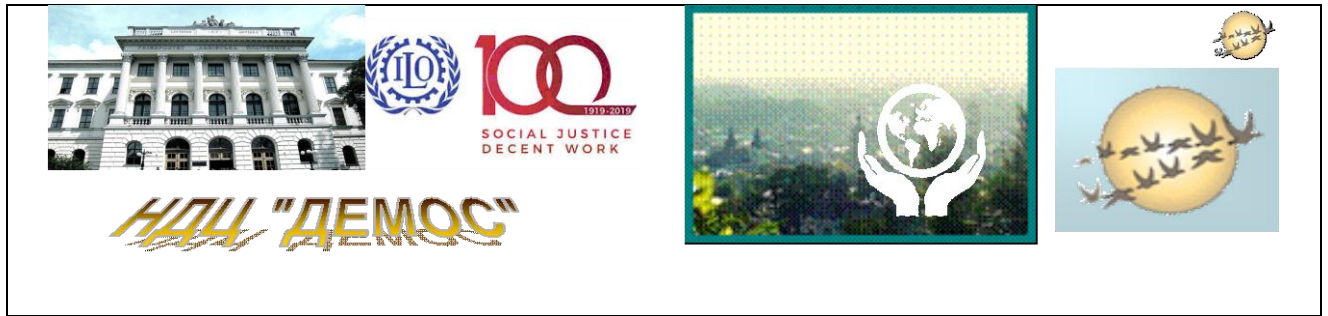
2. Тези доповідей спільних студентсько-викладацьких наукових робіт:

- ❖ *Степури А.Л.*, тези «Корпоративна соціальна відповідальність як предмет соціального діалогу в організації: проблеми оцінки" /Спільна студентська наукова конференція ЛНУ імені Івана Франка (каф. ТПЕ) та ЛУ "Львівська політехніка" (каф. ТПЕ) на тему "Суспільно-географічні і геоекономічні проблеми просторового розвитку регіонів" (Львів, 18.04.2019р.).(кер. проф. Садова У.Я.)
- ❖ *Мандюк Ярини* "Володіння мовами як фактор конкурентоспроможності робочої сили на ринку праці / НУ "Львівська політехніка", ІАПО, 77-а студентська науково-технічна конференція (7 листопада 2019 року). Науковий кер. Садова У.Я. - 2019. Львів.
- ❖ *Чабан В.С., Садова У.Я.* Ринок транспортно-логістичних послуг України і працевзберігаючі технології: до питань забезпечення конкурентоспроможності економіки. - Львів: 2019.
- ❖ *Степура А. Л.* Економетричне моделювання економічної активності населення на ринку праці України // Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій : матеріали доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції (06 червня 2019 р., Львів). – 2019. – С. 152–154. (кер. доц. Степура Т.М.).
- ❖ *Захарчук М.Є., Мандюк Я.Ю., Садова У.Я.* "Володіння мовами як фактор конкурентоспроможності робочої сили на ринку праці" // Проблеми формування і реалізації конкурентної політики: Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції (19-20 вересня 2019 року). - Львів: ТЗОВ "Галицька видавнича спілка", 2019. - 166с. (С.38-40).
- ❖ *Садова У.Я., Бавдис Н.Б.* "Проблеми розвитку медсестринської освіти: світовий досвід і перспективи в Україні" // Проблеми формування і реалізації конкурентної політики: Матеріали VI міжнародної науково-

практичної конференції (19-20 вересня 2019 року). - Львів: ТзОВ "Галицька видавнича спілка", 2019. - 166с. (С.107-108).

- ❖ *Новіцька Ю. І. Степура Т. М.* Ефективність використання коштів державного бюджету антимонопольним комітетом України // Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів : тези доповідей Міжнародної науково-практичної студентської конференції (м. Київ, 17 травня 2019 року). – К. : ЦП «КОМПРИНТ». – 2019. – 305 с. – С. 97-99.
- ❖ *Степура А. Л., Степура Т. М.* Економетричне моделювання кваліологічних характеристик економічної активності населення України // Теоретичні та практичні аспекти стійкого розвитку економіки України : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, 14–15 листопада 2019 р., м. Чортків. – 2019. – С. 193–195.

У.Садова, Я.Мандюк, О.Гошовська

**МАЙБУТНЄ ПРАЦІ І МІГРАЦІЯ:
ДО ПЕРСПЕКТИВНОЇ ТЕМАТИКИ НДЦ «ДЕМОС»**

(за результатами участі НДЦ "ДЕМОС" в організації та роботі наукової конференції Міжнародної організації праці в Україні - Львів, 8 лютого 2019 р.)

Дослідження проблем української міграції усе ширше привертають увагу як науковців, так і практиків. Про їх значимість для розвитку людини, держави, суспільства неодноразово йшлося на різноманітних заходах і в Україні, і за її межами. Показово, що цьогогоріч про особливий інтерес до даної теми заявила Міжнародна організація праці (МОП, Женева), яка в рамках святкування свого 100-річного Ювілею (2019р.) прийняла рішення апробувати новітні ідеї трипартизму у сфері майбутнього праці та міграції на прикладі України.

З ініціативи Голови Об'єднання профспілок Львівщини пана Романа Дацька у Львові відбулася урочиста конференція МОП-ФПУ "Сторіччя МОП. Майбутнє сфери праці" (8 лютого 2019 року). В роботі засідань взяли участь представники МОП (Сергіус Гловацкас - завідувачий сектором Європи та Центральної Азії Бюро МОП, Віктор Рікко - головний спеціаліст з міжнародних трудових норм МОП), численні гості з Польщі (очолив делегацію Анджей Отремба - голова Ради OPZZ Дольношльонського воєводства Республіка Польща), працівники Федерації профспілок України (Лариса Ровчак - керівник департаменту ФПУ та інші), керівники профспілкових об'єднань областей центрального та західного регіону України, Львівського обласного об'єднання організацій роботодавців, Львівської обласної державної адміністрації, Львівської обласної ради народних депутатів, запрошені.

НУ "Львівська політехніка" була представлена керівником НДЦ "ДЕМОС" д.е.н., проф. Уляною Садовою, співробітниками кафедри ТПЕ к.е.н., доц. Оксаною Гошовською, к.е.н., доц. Оленою Тревого, к.е.н., доц. Тетяною Степурою та ін.

Особлива атмосфера вишуканості даній конференції була забезпечена з різних сторін - приміщенням овальної зали "Будинку вчених", яка просякнута неповторним духом Львова, виступом маленьких діток зразкового вокально-хореографічного ансамблю "Сонечко", і, без сумніву, змістовними, цікавими виступами учасників конференції.

Так, завідувач сектору Європи і Центральної Азії Бюро МОП Сергіус Гловацкас презентував доповідь "Сторіччя МОП. Короткий історичний огляд: ініціатива МОП "Майбутнє праці". Головний спеціаліст з міжнародних трудових норм МОП (Бюро з питань діяльності трудящих) Віктор Рікко виступив з промовою на тему "Міжнародної основи регулювання трудової міграції". Зокрема, пан Рікко детально описав ситуацію у сфері сучасного міграційного права, зупинися на новітніх ініціативах ООН з цього приводу (перш за все, міграційному пакті ООН - Глобальному Договорі для безпечної, організованої та регулярної міграції за участю 150 країн світу (Королівство Марокко, Маракеш, 10-11 грудня 2018)). "Ідея міграційного пакту, - сказав доповідач, виникла під час дебатів на Генеральній Асамблеї ООН у 2016 році. Їх результатом стала Нью-Йоркська Декларація щодо біженців і мігрантів, у якій всі 193 країни ООН визнали, що у цій галузі необхідна тісніша міжнародна співпраця (погоджено 13 липня 2018 року відповідно до резолюції 72/244). Країни, що погодили Декларацію, пообіцяли поважати людську гідність, боротись із ксенофобією і підтримувати держави, що приймають велику кількість мігрантів. Тоді ж була поставлена нова мета - прийняти Міграційний Пакт до кінця 2018 року. Документ має рекомендаційний характер і юридично не обов'язковий. Після підписання Пакт містить 23 цілі щодо координації зусиль країн у порятунку життів мігрантів, захисту їхніх прав, допомозі в інтеграції тощо. Виконання цих цілей допоможе нам знизити потік мігрантів на локальному, національному, регіональному і глобальному рівні".

Учасники конференції надзвичайно уважно вислухали й обговорили доповіді директора Львівського обласного центру зайнятості Василя Барилюка "Ринок праці Львівщини: особливості, проблеми, перспективи", голови ЦК профспілки працівників будівництва і промбудматеріалів України Василя Андреева "Вплив трудової міграції на ринок праці України", голови молодіжної ради ОПЛ Олега Долінського, експерта Департаменту з питань економічного розвитку та ціноутворення ФПУ Анни Пугачової "Трудова міграція - новий виклик для України. Профспілкові важелі впливу" та інших.

Професор НУ "Львівська політехніка" д.е.н. проф. Садова У.Я., яка виступила з однією з пленарних доповідей "Трудова міграція України: регіональні аспекти", детально висвітлила результати існуючих досліджень української міграції в умовах викликів світу, змінюється. Основний акцент вона відвела розгляду факторів трансформації даного явища в контексті еволюції концепцій праці і зайнятості – від минулого до сучасного і майбутнього. Згадавши про різноманітні дослідження, які проводилися в Україні різними науковими школами, а також ті, які колективом науковців під її керівництвом, вказала на специфіку бачення вирішення проблем трудової міграції в умовах змін концепцій праці та зайнятості. Зокрема, вона відзначила низку особливостей в організації системи соціального захисту працюючих - представників корінного населення і трудових мігрантів у різних країнах світу, пов'язаних з існуючими моделями соціальної політики у відповідних державах (Італія, Іспанія, Німеччина, Франція, Великобританія), озвучила дані про обсяги потоків та структуру українських трудових мігрантів, звернула увагу присутніх на особливості поведінки урядів інших країн щодо існуючої міграційної кризи й бачення шляхів виходу з неї, окреслила ризики втрати людського потенціалу України внаслідок невизначеності моделі розвитку держави і національної економіки (латиноамериканська модель - курс на дешеву робочу силу чи європейська модель - на високу якість товарів, послуг, ресурсів), закликала присутніх долучитися до вироблення спільних рекомендацій органам влади, профспілок, бізнесу щодо регулювання процесів міграції в умовах нових концепцій праці і зайнятості населення.

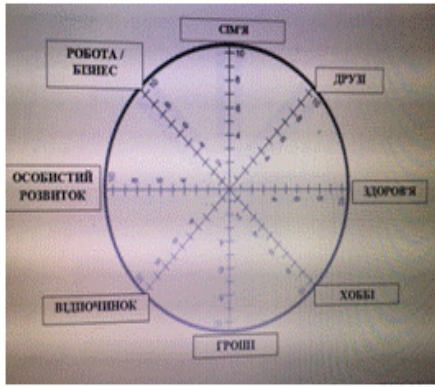
Садова У.Я. наголосила, на трьох складових гостроти проблем міграції в Україні, які можуть поглиблюватися у майбутньому. Йдеться про те, що

майбутнє праці в Україні: - *тісно пов'язане з високою мобільністю українського населення* (перед вітчизняними органами влади, профспілок, бізнесу постає надзвичайно важливе завдання зважено підійти до вибору нової стратегії подальшого розвитку. Подібні проблеми є й у інших країнах - реципієнтах української трудової міграції. Важливу ідеологічну роль може і повинна має відіграти МОП); - *значною мірою визначається структурними змінами в системі зайнятості населення*, що мало місце у минулі роки. Українська трудова міграція, яка у значній мірі стала наслідком пониженої уваги держави до цих змін, нині перетворилася в рушійну силу національної економіки, впливає на фінансові основи реформ у державі, трансформує уяву про духовність, енергетику, праце ресурсний потенціал українського народу. Органи державної влади, профспілок, бізнесу західного регіону України повинні більш активно демонструвати свої здобутки у сфері захисту прав і свобод трудових мігрантів; - *орієнтоване на молодь*. Це мільйони людей, які не тільки є успішні й перспективні. Багато з них шукає захисту і підтримки. Так, вони розраховують на свої сили. Проте, обставини бувають різні. Держава, профспілки, бізнес повинні не просто бути відкриті до розмови з трудовими мігрантами усіх вікових категорій, релігій, культур. Вони мають випереджати їх ризики і небезпеки.

На завершення виступу Садова Уляна Ярославівна представила фундаментальну книгу на тему "Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів ХХІ століття", яка побачила світ за технічної та фінансової підтримки МОП. Праця отримала високу схвальну оцінку усіх присутніх. Керівник ОПЛ Роман Дацько долучився до обговорення представлених матеріалів, подякував за англійську версію праці, у створенні якої прийняли активну участь співробітники НУ "Львівської політехніки" доценти кафедри ТПЕ к.е.н. Оксана Гошовська, к.е.н. Олена Тривого, керівник лінгвістично-освітнього центру ІАПО к.пед.н. Мар'яна Захарчук, а також постійні учасники засідань НДЦ "Демос" Наталія Зайшла, Ярина Мандюк та ін. При обговоренні публікації добрі слова подяки прозвучали в сторону завідувача кафедри НУ "Львівська політехніка д.юрид.н., проф. Надії Бортник (підготовка інформації щодо основних нормативно-правових актів України, що регулюють відносини у сфері міграції на початок 2019 року), заст. директора МІОК к.е.н. Оксани П'ятковської (аналіз мотивації трудової міграції випускників львівської та київської політехніки і вироблення загальних рекомендацій роботи конференції) та іншим.

На завершення урочистої конференції МОП-ФПУ "Сторіччя МОП. Майбутнє сфери праці" представники МОП щиро подякували її організаторам та учасникам за високий професійний рівень проведення заходу, акцентували увагу на потребі тіснішої співпраці з усіма інституціями в Україні та Міжнародною організацією праці, запевнили у підтримці подібних ініціатив. Керівник ОПЛ Роман Дацько коротко прокоментував добрі слова, нагадавши учасникам конференції, що ми усі робимо спільну справу во ім'я людини праці. По завершенні заходу усі присутні зробили пам'ятне фото.

Тетяна Степура

ЯКІСТЬ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ОРІЄНТИР ТА КРИТЕРІЙ РОЗВИТКУ КВАЛІТАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

*(за результатами роботи науково-методичного семінару
НДЦ "Демос" - 07 березня 2018 року)*

В очікуванні Шевченкових днів самі собою з'являються роздуми про долю людства, українства, цивілізаційний поступ, про пошуки кращого, якіснішого життя для кожного. Багато що змінилося в соціально-економічному, а тим більше у політичному житті українців з тих часів, але залишаються і надалі актуальними питання рівня та якості життя, гідної праці та оплати за неї, збереження та охорони здоров'я. Гуманітарні проблеми є такими вічними і, водночас, такими крихкими щодо гострих викликів сьогодення.

7 березня 2019 року в Науково-дослідному Центрі соціальної й демографічної політики та управління «Демос» Львівської політехніки відбувся черговий науково-практичний семінар з актуальних методологічних питань оцінки якості людського потенціалу у регіональному вимірі.

До участі у роботі заходу були запрошені викладачі та студенти Національного університету «Львівська політехніка», Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівського навчально - наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи», Львівської філії ПВНЗ «Європейський університет», науковці ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. Долишнього НАН України». До обговорення були запропоновані такі питання:

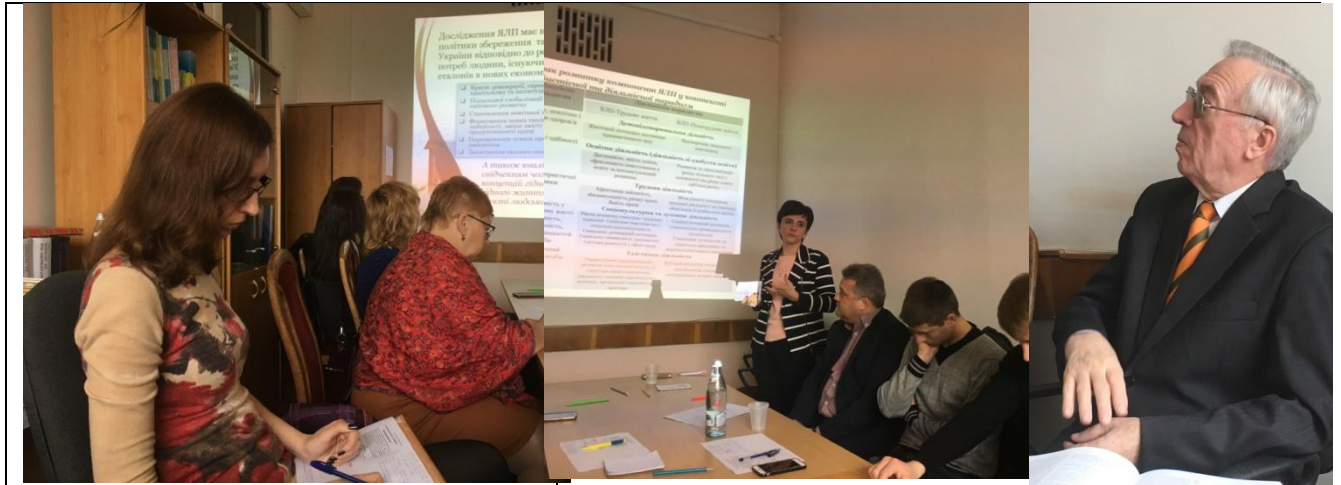
- теоретико-методологічні підходи до якості людського потенціалу у новітніх соціально-економічних умовах;
- методичне та інформаційне забезпечення оцінки якості людського потенціалу;
- результати застосування дискримінантного та факторного аналізів при оцінці якості людського потенціалу та їх економічна інтерпретація.

Роботу семінару вступним словом розпочала керівник НДЦ «Демос» д.е.н., професор Уляна Садова, яка зазначила, що сучасні соціально-економічні процеси характеризуються докорінними змінами у сфері праці, які проявляються у зміні змісту праці, секторальної структури економіки та відповідно у виникненні нових форм зайнятості. Особливого значення в умовах швидкоплинних змін набувають питання забезпечення якості в усіх сферах економіки, і ще більше – у соціальній царині. Тому метою та критерієм успішності економічної системи у XXI столітті стали такі кваліметричні характеристики як якість життя населення, якість людського розвитку, праці, освіти, якість людського потенціалу.

Ключовою доповіддю семінару стала презентація дослідження доцента кафедри теоретичної та прикладної економіки к.е.н. Тетяни Степури на тему «Методологічні засади дослідження якості людського потенціалу (регіональний аспект)». Вказавши основні положення щодо тенденцій розвитку квалітативної

економіки, доповідач окреслила місце та значення якості людини в орієнтирах економічного поступу та необхідності забезпечення умов щодо її збереження. У виступі були зроблені теоретичні викладки підходів до розуміння якості та їх генезис у різних сферах наук (філософії, управлінні, економіці, предметних науках). Також до уваги наукового товариства було запропоновано авторську концепцію означення та структурування якості людського потенціалу у вимірах ознак та індикаторів її розвитку.

Метою дослідження була розробка методики оцінювання якості людського потенціалу регіонів України, що й було презентовано присутнім. Результати дискримінантного аналізу, проведені з використанням значного масиву даних за допомогою прикладних програм, дозволили класифікувати регіони України за рівнем розвитку однієї із компонент якості людського потенціалу (демографічно-валеологічної). А факторний аналіз уможливив виявлення латентних факторів, які безпосередньо формують цей рівень. Результати дослідження можуть слугувати підґрунтям для розробки пропозицій щодо регіоналізації політики розвитку та збереження людського потенціалу, приращення його якості у сучасних умовах активних міграційних процесів, економічної та політичної нестабільності, низького рівня життя населення України.

Не менш продуктивно й жваво пройшло й обговорення представленого дослідження, оскільки отримані результати не зовсім співпали із усталеними уявленнями про специфіку розвитку регіонів у демографічному відтворенні та рівні здоров'я населення. Було висловлені побажання щодо уточнення теоретичних положень дослідження, розробки управлінських підходів до забезпечення якості людського потенціалу, врахуванні міжнародних стандартів якості.

На завершення учасники заходу семінару зійшлися на спільній думці щодо потреби кінцевого оформлення презентованої методики у формі методичних рекомендацій щодо оцінки якості людського потенціалу як окремого авторського видання.

Відрадно, що наукові заходи, які проводяться в НДЦ "Демос", стають усе більш бажаними подіями у науковому житті колег з інших областей України. Представлена на розгляд учасників семінару методика була детально опрацьована викладачами Івано-Франківського національного технічного

університету нафти і газ (завідувачем кафедри д.е.н.,проф. Зелінською Г.О. та к.е.н., доц. Федорович І.В.), які з початку березня 2019 року проходять стажування у НДЦ "Демос" НУ "Львівська політехніка".

По завершенню семінару його учасники отримали велике задоволення від перегляду концерту, присвяченого відзначенню Шевченківських днів у НУ "Львівська політехніка".

(Шевченківський концерт, НУ "Львівська політехніка", 2019 рік)

НДЦ "ДЕМОС"

Оксана Пелех

ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ СТРУКТУРНИХ ЗМІН НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

(за результатами роботи науково-методичного семінару НДЦ «Демос»,
28 березня 2019 р.)

28 березня 2019 року в Науково-дослідному Центрі соціальної й демографічної політики та управління «Демос» Львівської політехніки відбувся черговий науково-практичний семінар з актуальних питань національної економіки. До участі у роботі заходу були запрошені викладачі та науковці Національного університету «Львівська політехніка», Львівського національного університету імені Івана Франка, науковці ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. Долишнього НАН України».

Роботу семінару вступним словом розпочала керівник НДЦ «Демос», д.е.н., професор Уляна Садова, яка зазначила, що стабільність розвитку національної економіки залежить від ступеня її розвиненості чи ефективності, котрі значною мірою залежні від оптимальності структури. Зміни структурних пропорцій в економіці є закономірним явищем в будь-якій країні. Вони забезпечують розвиток. В Україні актуальною проблемою сучасної економіки є усунення її структурних диспропорцій. Це вимагає ґрунтовного аналізу та оцінки відповідних показників.

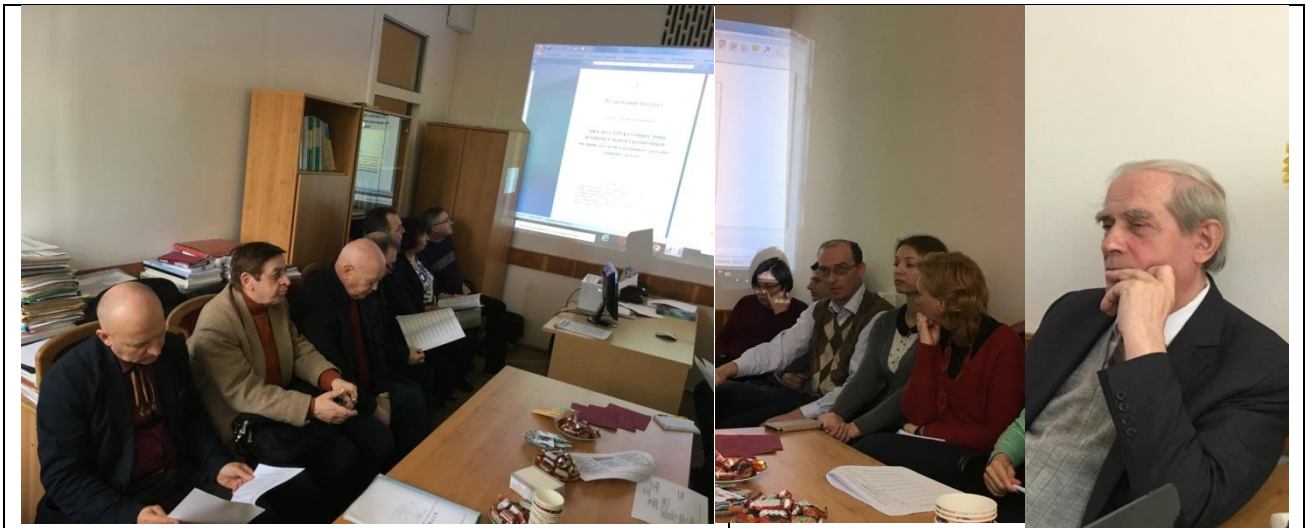
Ключовою доповіддю семінару стала презентація дослідження к.е.н., доцента кафедри менеджменту Рівненського державного гуманітарного університету Оксана Пелех на тему: «Аналіз структурних змін національної економіки: на прикладі консолідованого рахунку товарів і послуг».

Доповідач акцентувала увагу на тому, що базовою умовою сучасного економічного розвитку і зростання є постійні структурні зміни в рамках

економічної системи, завдяки чому система намагається адекватно реагувати на зміни середовища свого існування. Важливим завданням макроекономічного аналізу стає виявлення та аналіз структурних змін. Розпочато виступ із ознайомлення з концептуальною моделлю дослідження процесів структурного розвитку національної економіки України. Далі у доповіді Оксана Пелех представила власну методику аналізу структурних змін в економіці. Методика передбачає проведення аналізу на двох рівнях – аналіз процесу структурних змін і аналіз змін структури. Перший рівень стосується характеристик самого процесу змін, тоді як другий дозволяє відповісти на запитання, як змінюється досліджувана структура. Аналіз процесу структурних змін базується на визначенні й аналізі трьох оцінок: інтенсивність змін; швидкість змін; сталість змін. Другий рівень аналізу передбачає декомпозицію структурних змін на рівень елементів структури й аналіз на цій підставі змін розміру (зміни величини елемента / елементів) і змін форми структури (зміни пропорцій між елементами і цілим). Доповідач ознайомила присутніх з результатами аналізу структурних змін та зрушень рахунку товарів та послуг СНР як одного з блоків запропонованої до розгляду концептуальної моделі дослідження процесів структурного розвитку національної економіки України.

В процесі обговорення запропонованого дослідження учасників семінару цікавили питання щодо наближення структури економіки України до структур європейських країн, питання встановлення еталонних значень для руху економіки України в напрямку розвитку, питання щодо запропонованої методики аналізу та її ефективності. Було висловлено побажання та пропозиції щодо вдосконалення запропонованої методики уже існуючими методиками, розробити та запропонувати інтегральний показник виміру змін та виявити області еталонних значень та інші.

На завершення учасники семінару зійшлися на спільній думці щодо актуальності даного дослідження та можливості застосування запропонованої методики для проведення аналізу структурних змін в різних економічних системах.

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**“ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ
СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ І
ТРАНСФОРМАЦІЙ ”**

- Львів, 6 червня 2019 року -

Садова У.Я., Степура Т.М., Гринькевич О.С.

Щороку традиційно у Львівському інституті ПрАТ "ВНЗ "МАУП" проходить науково-практична конференція з актуальних питань суспільного розвитку України. Її організаторами є власне як господарі цього закладу (директор закладу к.е.н. Лелик Л.І., к.е.н., Парфенюк Є.І., к.е.н. Данилюк Л.Г. та інші), так і представники інших відомих у регіоні установ - ДУ "Інститут регіональних досліджень імені Мар'яна Долишнього НАН України" (к.е.н. Теслюк Р.Т., к.е.н. Левицька О.О.), ЛНУ ім. Івана Франка (д.е.н. Гринькевич О.С.). На заході НУ "Львівська політехніка" представляють члени колективу НДЦ соціально і демографічної політики та управління "ДЕМОС" (д.е.н., проф. Садова У.Я., к.е.н. Степура Т.М., к.е.н. Бачинська М.В., к.е.н. Левицька О.О.).

Цьогоріч конференція проходила під назвою "Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій" (6 червня 2019 року,

Львів). Дана тема стала надзвичайно влучним виявом інтересу різних поколінь учених, породженого широким спектром глобальних і регіональних економічних, соціальних, філософських, історичних, культурно-політичних та інших проблем розвитку українського суспільства в умовах війни і миру ХХІ століття. У тематичному плані напрямками роботи були: суспільні трансформації і проблеми соціалізації особистості; психологічні особливості управління освітніми процесами в суспільстві знань; історичний та політичний контексти суспільних трансформацій; соціокультурні та економічні наслідки міграції в Україні та світі; безпека бізнесу та ризик-менеджмент в умовах суспільних викликів і трансформацій; управління фінансовими системами на мікро-, мезо- і макрорівнях; управління людськими ресурсами в сучасних організаціях; соціальна економіка та соціальна безпека в умовах суспільних трансформацій. До участі у конференції зголосилося понад 80 осіб. Серед них вчені Кропивницького, Львова, Рівне.

Тематика конференції визначила орієнтацію дослідників у першу чергу на багатоаспектне вивчення процесів соціально-економічного, господарського життя українського суспільства. Водночас дозволила охопити більш широке коло суспільно-політичних явищ. Свідченням були різнопланові доповідями на пленарному і секційних засіданнях, з якими виступили викладачі та студенти Львівського інституту ПрАТ "ВНЗ "МАУП", НУ "Львівська політехніка", Львівського національного університету ім. І.Франка, Львівського торгово-

економічного університету, Рівненського державного гуманітарного університету, Львівського інституту медсестринства та лабораторної медицини ім. А.Крупинського, наукові працівники ДУ "Інститут регіональних досліджень ім. М.Долішнього НАН України". Так, керівник НДЦ "ДЕМОС" НУ "Львівська політехніка" **д.е.н., професор Садова У.Я.** (тема виступу "Інституційне забезпечення процесів регулювання міграції в Україні") підняла низку питань стосовно тенденцій сучасної трудової і позатрудової міграції українського населення. Наголосила, що вона пов'язана як зі зростанням добробуту людей, так і розширенням у загальному бюджеті часу меж вільного часу.

Доповідач визначила аргументи щодо необхідності її регулювання внаслідок вичерпування резервів "експортування" людського капіталу, окреслила блоки нової міграційної політики держави щодо залучення іноземної робочої сили, наголосила на ризиках втрати трудового потенціалу нації через неконтрольовані потоки освітньої міграції, розказала про досвід розробки спеціальних програм в частині вирішення працересурсних проблем.

З великим інтересом були вислухані виступи таких відомих науковців як д.політ.н., проф. Юськів Б.М. (тема виступу "Культурно-креативний потенціал України і Польщі: суспільний концепт", професор кафедри економічної кібернетики Рівненського державного гуманітарного університету), д.е.н. Гринькевич О.С. (тема виступу "Різноманітність освітніх продуктів як чинник конкурентоспроможності вищої освіти у ХХІ столітті", доцент економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка), к.е.н, ст.н.сп Риндзак О.Т. (тема виступу "Демографічна безпека в умовах зростання міграційної активності населення України", ст.н.сп ДУ "Інститут регіональних досліджень ім. М.Долішнього НАН України"); **к.е.н., ст.н.сп. Левицька О.О.** "Аналіз прикордонних ринків праці України та Польщі в умовах посилення міграційних процесів", кафедра ТПЕ НУ "Львівська політехніка), інж. Махонюк О.В. "Стандартизація міграційних послуг в системі діяльності органів державного управління" (ДУ "Інститут регіональних досліджень ім. М.Долішнього НАН України"), к.психол.н. Марциняк-Дорош О.М. "Теорія і практика планування загальної структури тренінгу", доцент кафедри психології Львівського інституту ПрАТ "ВНЗ "МАУП"). Високим професіоналізмом були відзначені виступи Русаль Л.М. "Регулювання трудових відносин у менеджменті персоналу (на прикладі

трудового договору і угоди), доцент кафедри права Львівського інституту ПрАТ "ВНЗ "МАУП"), Кубішиної Т.З. ("Кадровий менеджмент закладів охорони здоров'я у контексті медичної реформи України: приклади успішної практики", заступник головного лікаря з медичної частини КНП "Золочівська ЦРЛ"), Білана П.В. "Захист персональних даних у бізнесі в умовах розвитку інформаційного суспільства", студент Львівського інституту ПрАТ "ВНЗ "МАУП").

Впродовж усього часу відбувалася цікава та конструктивна дискусія, у якій взяли участь к.е.н. **П'ятковська О.Р.** (заступник директора МІОК НУ "Львівська політехніка"), **Степура Т.М.** (НДЦ "ДЕМОС, кафедра ТПЕ НУ "Львівська політехніка"), Рісний О.П. (директор ЛМЦЗ), к.геор.н.ст.нг.сп. Теслюк Р.Т., к.е.н., н.сп. Мульська О.П. (ДУ "Інститут регіональних досліджень ім. М.Долішнього НАН України"), Дмишко О.С. (Львівський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП") та ін. Показово, що цього року зросла кількість учасників наукової конференції від НУ "Львівська політехніка" (д.е.н. проф. **Мних О.Б.**, к.пед.н., доц. **Захарчук М.Є.**, ас. **Селюченко М.О.**, студенти **Голубицький С.С.**, **Левочко М.В.**, **Новіцька Ю.І.**, **Степура А.Л.**).

Відрадно, що конференція підтвердила велике бажання освітян, науковців, практиків працювати спільно. Щораз нові теми, цікаві доповідачі, відповідальні організатори, невимушена обстановка - лише окремі штрихи до дійства, де можна поділитися власними результатами наукових досліджень, висловити припущення чи запитання, озвучити думки, котрі не мають однозначної відповіді. Атмосфера справжнього наукового єднання і творчої праці, якою було наповнено аудиторії, є запорукою того, що такі заходи будуть відбуватися знову і знову.

За результатами роботи наукового заходу підготовлено рекомендації органам державної влади, а також збірник доповідей і тез його учасників.

Уляна Садова, Ольга Гринькевич

ПРО СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА УЗГОДЖЕННЯ ПОПИТУ І ПРОПОЗИЦІЙ НА РИНКАХ ПРАЦІ УКРАЇНИ

(За результатами семінару-тренінгу “ Удосконалення прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні
(Improving skills needs anticipation and matching in Ukraine)”
у рамках проекту МОП/ЄФО/ДАНІДА, 02-04 липня 2019 р., Київ)

Літо є завжди гарячою порою для абітурієнтів і приймальних комісій. Немало едукативних можливостей відкривається й для усієї освітянської та академічної спільноти, яка може реалізовувати й розвивати свій інтелектуальний потенціал, приймаючи участь у наукових конференціях, тренінгах, навчаннях. В Україні цього року серед таких заходів – навчальний семінар і координаційна нарада на тему “Удосконалення прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні”, які організовані Міжнародною організацією праці (ILO/МОП) та Європейським фондом освіти (ETF/ЄФО) за фінансової допомоги Данського уряду (DANIDA/ДАНІДА) в рамках реалізації проекту МОП “Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні ” - 02-04 липня 2019 року, м Київ.

До участі у семінарі були запрошені представники центральних і регіональних органів державної виконавчої влади в Україні, бізнесу, громадських організацій. Серед учасників були працівники Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства соціальної політики України, Державної служби статистики України, Державного центру зайнятості України, представники Конфедерації роботодавців України, Федерації профспілок України, зацікавлені особи з освітянських та науково-академічних структур, діяльність яких прямо чи опосередковано дотична до вирішення питань аналізу й прогнозу попиту й пропозиції робочої сили на ринках праці.

Відкрив роботу семінару старший технічний радник МОП «Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні» Джемал Ходжіч. Він представив інших коучів-тренерів семінару (Маргарету Ніколовську (ЄФО), Александру Мольц (МОП), Ольгу Стрієтську-Іліну (МОП), Едуарду Кастель-Бранко, М.Ніколовську (ЄФО) та інших, які озвучили пропозиції щодо знайомства усіх учасників, визначили загальні й специфічні завдання, згадали для кого призначений семінар, окреслили його зміст, методологію, логістику та організаційно-адміністративні моменти.

Метою семінару-наради була допомога у розробці плану дій щодо вдосконалення програми організації системи навичок прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні, а також зміцнення міжінституційної координації на національному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях, зокрема, з огляду на реформу децентралізації.

Робота заходу проходила у вигляді окремих 11 сесій.

Ключовими кейсами сесій семінару-наради були такі: "Завдання, основні положення програми та початок дискусії" (експерт Александра Мольц (МОП), "Про Концепції та визначення, рушії змін; про міфи та правду про прогнозування навичок; про принципи прогнозування навичок (інформація про ринок праці, соціальний діалог, координація політики); ключові завдання в сфері прогнозування навичок" (експерт МОП Ольга Стрієтська-Іліна), Методики, зв'язок/інформація та конкретні приклади - кількісні моделі/прогнозування навичок; Прогнозування/розробка сценаріїв; Опитування установ/роботодавців (експерт ЄТФ Едуарда Кастель-Бранко), "Професійні перспективи Північної Македонії "Виявлення правильного міксу даних - інновації в аналізі навичок та динаміки ринку праці з використанням Big Data (онлайн-вакансії) (Владімір Красіки та Еміль Крстановські), "Розробка дорожньої карти/плану дій з удосконалення системи прогнозування та узгодження попиту й пропозиції кваліфікованої праці в Україні (експерт ЄТФ М.Ніколовська), "Презентація результатів керівництву Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти та науки, Профспілок, Роботодавців, ЄС - пропозиції щодо координаційних механізмів, використання аналізу даних та результатів, дорожня карта/план дій" та ін.

Надзвичайно актуальними й цікавими були виступи представників української сторони. Зокрема, що стосувалися методик, конкретних прикладів щодо застосування в аналітичній роботі секторального/галузевого підходів, методу "Делфі", фокус груп, моніторингу працевлаштування тощо.

Так, консультант МОП Лариса Лісогор представила дослідження на тему "Огляд ситуації в Україні: існуючі практики, прогалини, виклики та можливості", завідувач відділу моделювання соціально-економічних процесів і структур Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України В.Г.Саріогло "Модель середньострокового прогнозування попиту і пропозиції праці в Україні з урахуванням структурних і кваліфікаційних характеристик", завідувач відділом досліджень ризиків у сфері зайнятості населення цього ж Інституту, Цимбал О.І., "Прогнозування навичок, професій, кваліфікацій, робочих місць", начальник управління прогнозування, бюджетування та статистики ДСЗ України Ольга Купрій "Державна служба зайнятості України: короткострокове прогнозування попиту на робочу силу". Про регіональні особливості організації процесу прогнозування / розробки сценаріїв у сфері узгодження попиту/пропозиції робочої сили в Україні розказали член правління ГО "Волинський ресурсний центр" Ігор Воляник.

Про результати аналізу та прогнозування потреби в кадрах для підприємств Львівської області розповіли під час роботи семінару професор кафедри теоретичної та прикладної економіки НУ "Львівська політехніка", керівник НДЦ "Демос", д.е.н. Садова У.Я. та професор кафедри статистики Львівського національного університету імені Івана Франка д.е.н. Гринькевич О.С.

У презентації на тему "Прогнозування регіональних ринків праці: досвід освітньо-наукових центрів у Львівській області" було охоплено такі блоки питань: демографічні й соціально-економічні характеристики регіону й регіонального ринку освітніх послуг; успішність випускників Львівщини за результатами складання ЗНО в 2019 році; зацікавлені сторони (стейкхолдери) у розробці прогнозів ринку праці, а також основні розробники, які здатні проводити подібну роботу. У виступі акцентовано увагу на ролі спеціальних робочих груп у регіонах, організованих на міжінституційній основі і здатних якісно проводити прогнози ринку праці; вказано на особливості реалізації проектів у регіонах залежно від ресурсного забезпечення, а також цілей, інтересів замовника й наявності потрібної інформації. З великим інтересом учасники семінару-наради сприйняли інформацію про результати дослідження, проведеного за участі авторів у рамках співпраці з Департаментом економічної політики Львівської ОДА з метою формування регіонального замовлення на підготовку кадрів (сценарний підхід до прогнозування кількості вступників в заклади ПТО регіону).

Велике значення для присутніх мало проведення практичних заходів. Дуже важливо, що втілення результатів семінару-наради у практику постійно супроводжувалося перевіркою засвоєння матеріалу. Так, усі учасники тренінгу, які з першого дня зустрічі були поділені на окремі групи, мали продемонструвати не лише розуміння проблем, але й запропонувати власне бачення щодо їх вирішення. Усі сесії були насичені завданнями для групової роботи (по 15-20 хв.), причому з використанням допоміжних засобів (фліпчартів, кубиків, кольорових паперів, фломастерів тощо), по завершенні кожного окремого раунду обговорення вправи чи задачі кожна група представляла власний погляд на її розв'язання, наприкінці "керівник (господар)" групи стисло у пленарному режимі представляв результати групової роботи перед усіма учасниками семінару. Після такої інтенсивної роботи можна було констатувати, що мета заходу – розробка пропозицій з покращення міжвідомчої координації, необхідної для ефективної роботи системи прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні – досягнута. Переважно усі учасники семінару наприкінці роботи зійшлися на думці щодо спільного розуміння можливостей і обмежень прогнозування потреб у навичках робочої сили в Україні як у

секторальному/галузовому, так і регіональному аспектах, потребі використання різних підходів та методологічного інструментарію для досягнення результату, важливості існування, так званої, «карти» інституцій, які мають бути актуалізовані у процесі дослідження з конкретизацією ролей та обов'язків кожної сторони, необхідності розробки механізмів міжвідомчої координації задля ефективної роботи системи, рекомендацій щодо дій для скоординованої системи прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили тощо.

На завершення навчального семінару і координаційної наради "Удосконалення прогнозування та узгодження попиту і пропозиції кваліфікованої робочої сили в Україні" була проведена спільна фотосесія. Організатори від МОП/ЄФО/ДАНІДА зробили усім учасникам подарунки з підбіркою усіх матеріалів заходу на спеціальних флешках. Доповідачам від української сторони було вручено своєрідні листи-довідки з підтвердження участі у заході та конкретизацією проведеної роботи та досвіду.

INTERNATIONAL LABOUR
ORGANIZATION
INCLUSIVE LABOUR MARKETS FOR
JOB CREATION IN UKRAINE
810, Eufrasiadna st.
Kyiv-23
Ukraine

INTERNATIONAL LABOUR
ORGANIZATION
INCLUSIVE LABOUR MARKETS FOR
JOB CREATION IN UKRAINE
810, Eufrasiadna st.
Kyiv-23
Ukraine

July 8, 2019

To Whom It may concern,

This letter is to confirm that Ms. Olena Sadova has participated in a learning, coordination and design workshop "Improving skills needs anticipation and matching in Ukraine" that took place in Kyiv on July 2-4, 2019. The event was organized by the International Labour Organization in cooperation with the European Training Foundation (ETF) and it was aimed at the development of the action plan for improving the system of skills needs anticipation and matching in Ukraine, as well as strengthening inter-institutional coordination at national, regional, sectoral and local levels, specifically, in light of decentralization reform.

Ms. Olena Sadova shared valuable experience of educational and research centers in Lviv region on regional labour market forecasting, proved by her joint with Ms. Olena Hryskivych presentation on "FORECASTING ON REGIONAL LABOUR MARKETS: experience of Educational and Research Centers in Lviv region" and provided expert recommendations on building up the system of skills needs anticipation and matching on the regional level.

Yours Sincerely,

Daniel Hodzic

Project Chief Technical Advisor

July 8, 2019

To Whom It may concern,

This letter is to confirm that Ms. Olena Hryskivych has participated in a learning, coordination and design workshop "Improving skills needs anticipation and matching in Ukraine" that took place in Kyiv on July 2-4, 2019. The event was organized by the International Labour Organization in cooperation with the European Training Foundation (ETF) and it was aimed at the development of the action plan for improving the system of skills needs anticipation and matching in Ukraine, as well as strengthening inter-institutional coordination at national, regional, sectoral and local levels, specifically, in light of decentralization reform.

Ms. Olena Hryskivych shared valuable experience of educational and research centers in Lviv region on regional labour market forecasting, proved by her joint with Ms. Olena Sadova presentation on "FORECASTING ON REGIONAL LABOUR MARKETS: experience of Educational and Research Centers in Lviv region" and provided expert recommendations on building up the system of skills needs anticipation and matching on the regional level.

Yours Sincerely,

Daniel Hodzic

Project Chief Technical Advisor

Уляна Садова, Ольга Гринькевич, Роман Теслюк

ЗА ПІДСУМКАМИ ЗАСІДАННЯ РАДИ РЕКТОРІВ ЛЬВІВЩИНИ: НОВІ ВЕКТОРИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ, БІЗНЕСУ, ОСВІТИ

(за результатами засідання Ради ректорів Львівщини, 22 липня 2019 р.)

22 липня 2019 року в НУ "Львівська політехніка" в рамках спеціального засідання відбулася перша зустріч членів Ради ректорів Львівщини з новим очільником області п. Маркіяном Мальським.

Відкриваючи засідання, Голова Ради, ректор НУ "Львівська політехніка" п. Юрій Бобало привітав Маркіяна Маркіяновича з призначенням на посаду, висловив надію на ефективну співпрацю, побажав наполегливості та успіхів у всіх добрих починаннях. Оголосивши перелік питань, винесених для обговорення, запросив усіх присутніх до відкритої розмови.

Певний конструктив у проведенні зустрічі вніс п. Маркіян Мальський. Тепло відізвавшись про представників львівської освітянської й наукової еліти, давши високу оцінку інтелектуальному потенціалу регіону, згадавши власні студентські роки й період професійного становлення, він звернув увагу на надзвичайно високу інтенсивність робочого графіку з першого дня роботи на новій посаді.

Очільник області окреслив найбільш складні проблеми розвитку Львівської області, наголосив на тому, що протидією міграційним втратам робочої сили за кордон мають стати нові інвестиції у перспективні проекти та європейські практики. "Без поліпшення умов праці мешканців регіону, гідної оплати праці нам проблем не вирішити", - наголосив М.Мальський.

Запевнивши присутніх в діяльності влади над вирішенням проблем дерегуляції й детінізації економіки, він висловив готовність сприяти реалізації рішень Ради щодо вирішення проблемних питань освітянської галузі.

Рада ректорів Львівщини підтримала Голову ОДА у намірах зосередитися на вирішенні актуальних проблем соціальної сфери, освіти, медицини.

Окреслюючи регіональні проблеми освітньої галузі, виступаючі висловили занепокоєння результатами ЗНО з англійської мови, які цього літа продемонстрували абітурієнти магістерських програм університетів. Адже такий результат зумовив різке скорочення кількості абітурієнтів.

У сукупності з міграційними трендами попередніх років, міграційними аспіраціями молоді, політикою іноземних держав щодо залучення українців на свої ринки освітніх послуг та праці, ситуація, що склалася, може стимулювати відтік професорсько-викладацького складу і випускників бакалаврських програм навчальних закладів вищів. Найбільш активними учасниками дискусії стали ректор Львівського інституту економіки і туризму проф. Бочан І.О., Львівського національного аграрного університету проф. В.Снітинський, Львівського інститут менеджменту проф. М.Янків, Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського проф. Приступа Є.Н., та інші.

Оголошуючи другий пункт порядку денного зустрічі, проф. Бобало Ю.Я. наголосив, що сучасні проблеми освітянської галузі значною мірою є спільними для усіх закладів і регіону, і України загалом. Вихід із ситуації треба шукати разом. Відтак, він звернувся до членів Ради ректорів Львівщини з пропозицією долучитися до обговорення Проекту Угоди про співпрацю у сфері моніторингу якості і мобільності людських ресурсів Львівської області. Метою документу є розробка та реалізація на базі Громадської організації "Центр досліджень і моніторингу якості та мобільності людських ресурсів" системи моніторингу якості вищої і професійної освіти у регіоні за критерієм працевлаштування випускників ЗВО і ЗПТО та оцінками роботодавців. Основними сторонами відносин є - Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації, Рада ректорів Львівщини, Львівське обласне об'єднання організацій роботодавців Львівщини, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Львівській області, в також новостворена громадська організація "Центр досліджень і моніторингу якості та мобільності людських ресурсів".

Із загальною інформацією про Проект Угоди виступила керівник НДЦ "Демос" НУ "Львівська політехніка" д.е.н., проф. Уляна Садова. У короткому слові вона згадала про витoki самої ідеї реалізації Проекту регіонального розвитку в Україні за секторальної підтримки ЄС (Проект "Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство,

державне і регіональне замовлення¹), його актуальність (чому моніторинг кар'єри випускників є актуальним для України та її регіонів?) та мету (підвищення ефективності використання інтелектуального потенціалу у регіоні), досвіді інших країн у цьому питанні, постановку завдань проекту, економічні та соціальні ефекти від його реалізації, а також ті кроки, які уже вдалося зреалізувати на даний час².

Озвучивши предмет Угоди, - а це взаємодія і співпраця Сторін Угоди з метою розробки та реалізації на базі Громадської організації "Центр досліджень і моніторингу якості та мобільності людських ресурсів" системи моніторингу якості і вищої професійної освіти у регіоні за критерієм працевлаштування випускників ЗВО й ЗПТО та оцінками роботодавців - Уляна Ярославівна окреслила питання, винесені для обговорення на засідання Ради ректорів Львівщини, зокрема: терміни, у межах яких ЗВО й ЗПТО спроможні були б подати довідкові дані, формат подання довідкових даних, а також кому їх подавати (<http://www.intellectlviv.com/>).

Дискусія, яка виникла під час обговорення Проекту Угоди, стосувалася значно ширших питань майбутньої співпраці.

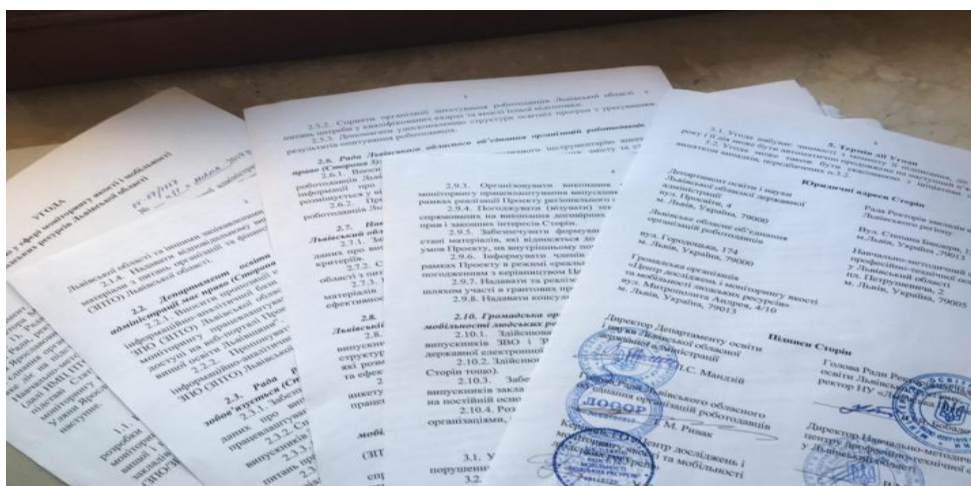

Грунтовні відповіді на запитання присутніх дала співавтор Проекту, професор кафедри статистики ЛНУ імені Івана Франка д.е.н. Ольга Гринькевич. Вона конкретизувала суть завдань Проекту (дослідження кар'єри випускників ЗО і ЗПТО на основі регулярних опитувань респондентів (випускників і роботодавців), формування інформаційної бази даних про зайнятість випускників для системи стратегічного планування потреб економіки регіону у кадрах; розробка й наповнення Web-порталу "Індикатори якості навчання і підготовки кадрів" за результатами співпраці ЗВО й ЗПТО,

¹ Перелік проектів регіонального розвитку, які подані на розгляд конкурсної комісії з відбору проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу // Програма регіонального розвитку «Розвиток людського потенціалу» п.324 - Мінрегіонбуд України (Київ, 27.09.2017) // [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diynosti/regional-dev/derzhavna-rehional-na-polityka/informatsiya-pro-proekti-regionalnogo-rozvitku/>

² Див: Сайт НДЦ "Демос" (<http://lp.edu.ua/demos>) та Веб-сайт промоції Проекту "Моніторинг..." і зворотного зв'язку із стейкхолдерами (<https://IntellectLviv.com>)

роботодавцями та органами виконавчої влади у регіоні), зупинилася на питаннях технології та засобів реалізації Проекту.

Принципово важливим виявилася питання не тільки погодження структури довідкових даних про випусників й умов доступу до них, але й принципів формування інтегрованої бази довідкових даних.

Учасники засідання були одноставними в підтримці Проекту Угоди про співпрацю у сфері моніторингу якості і мобільності людських ресурсів Львівської області під час процедури голосування, а проф. Бобало Ю.Я. побажав учасникам Проекту нових результатів у його реалізації.

На завершення, учасники засідання визначилися з претендентами на отримання спеціальних стипендій серед кращих студентів Львівщини.

Голова ради ректорів Львівщини, проф. Бобало Ю.Я. побажав усім учасникам засідання здоров'я, доброго настрою і творчих успіхів.

 НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ 		<i>Національний університет «Львівська політехніка»</i> <i>Кафедра теоретичної та прикладної економіки, НДЦ «ДЕМОС»</i>
УІ Міжнародна науково-практична конференція "Проблеми формування та реалізації конкурентної політики" (Львів, 19-21 вересня 2019 року)		

Садова У.Я., Степура Т.М.

ГЛОБАЛЬНА КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ: МАЙБУНЄ ТЕХНОЛОГІЙ, ЕКОНОМІКИ І ЛЮДИНИ

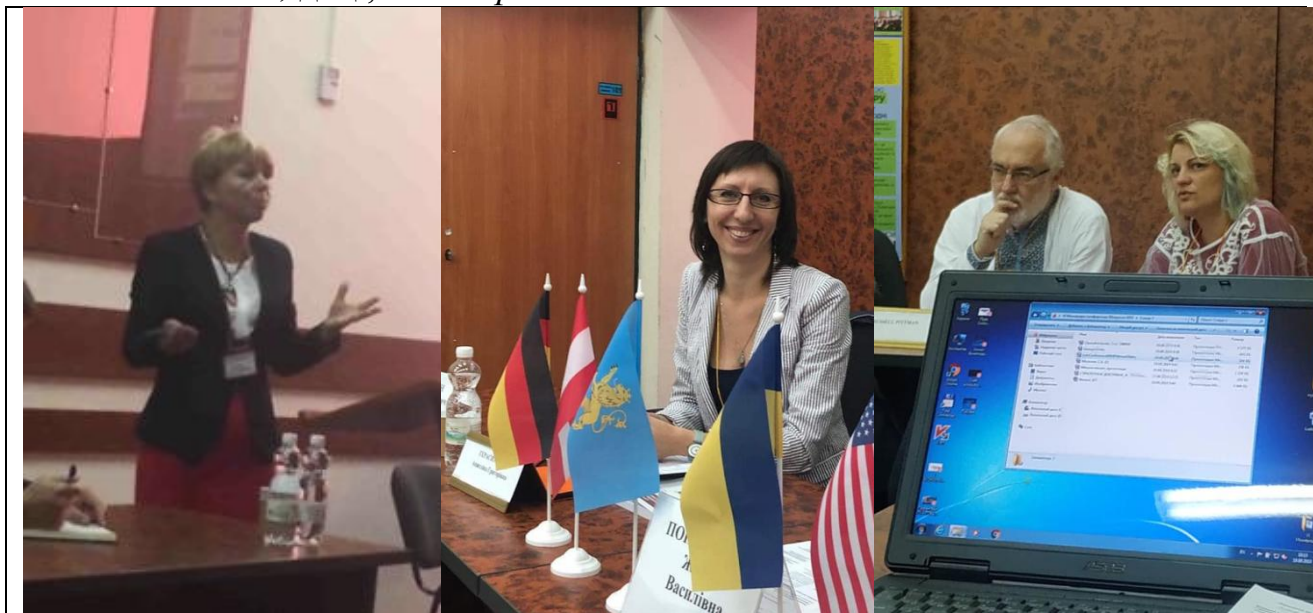
(за підсумками роботи секції "Роль людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави")

У Львові з ініціативи кафедри теоретичної та прикладної економіки НУ "Львівська політехніка" кожних два роки проходить міжнародна науково-практична конференція на тему "Проблеми формування та реалізації конкурентної політики". У цьому році захід відбувся вшосте. Тематика заходу стає щораз ширшою, що засвідчує появу не тільки нових напрямів досліджень, наукових шкіл, але й гострих проблем, котрі потребують спільних зусиль задля їх вирішення. У наш час на фоні різноманітних (глобальних і локальних) викликів, що супроводжують розбудову ринкових відносин в Україні, інтереси науковців міняються теж. Нині вони прикуті не так до теоретичних аспектів національної економіки й економічної політики, як до глибинних основ трансформації суспільних відносин, до місця і ролі праці в житті людини. Адже прогрес української держави залежить від гарантування соціальної безпеки в країні, можливостей використання зарубіжного досвіду в стратегічному плануванні розвитку територій, підвищення ефективності державної політики (антимонопольної, зокрема), успішності креативного сектора економіки, стабілізації процесів міграції робочої сили, підвищення рівня володіння мовами як фактора конкурентоспроможності людського капіталу і т.п.

Отож, цьогорічна конференції стала майданчиком для обміну думками між вченими України та закордону, представниками академічної науки, викладачами навчальних закладів, представниками влади і бізнесу.

Відкриваючи захід, співголова програмного комітету конференції, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н., професор *Поплавська Жанна Василівна* щиро привітала присутніх з початком роботи засідання, окреслила перелік проблемних тем, обраних для обговорення, надала слово членам президії - заступнику науково-дослідної частини НУ "Львівська політехніка" к.т.н., доц. *Жук Лілії Володимирівні*, директору Інституту економіки і менеджменту, д.е.н., професора *Кузьміну Олегу Євгеновичу*; д.е.н., професору кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету *Герасименко Анджеліці Григорівні*. Великий інтерес викликала участь у заході *Рассела Пітмана*, директора відділу економічних досліджень при Міністерстві Юстиції США, викладача Київської школи економіки (Kyiv School of Economics, KSE), фахівця у сфері антимонопольного управління. Варто зазначити, що, як почесний гість конференції, пан Рассел довгий час тісно співпрацює з кафедрою теоретичної та прикладної економіки ІАПО. Кожного разу його участь у заходах стає своєрідним "магнітом" для залучення представників влади, науки і бізнесу різного рівня до співпраці. Велика промоційна й організаційна роль у цій справі належить голові організаційного комітету конференції, доценту цієї ж кафедри, к.е.н., доц. *Михальчишин Н.Л.*, секретарю конференції, доценту кафедри, к.е.н., ст.викл. *Сенів Л.А.*, а також доц. к.е.н. *Данилович-Кропивницькій М.Л.*, доц., к.е.н. *Гошовській О.В.*, доц., к.е.н. *Тревого О.І.* та ін.

Слід зазначити, що в 2019 році час проведення заходу співпав із знаковою подією міста Лева - Форумом книговидавців. Цей момент теж став своєрідним мотиватором для участі у конференції багатьох гостей Львова, Серед учасників конференції були учені з Києва, Харкова, Запоріжжя, Івано-Франківська, Рівного, а також з Польщі (з міст Варшави та Катовіце).

Робота конференції проходила у формі трьох панельних дискусій під назвами "Формування та реалізація конкурентної політики - виклики

сучасності" (керівник д.е.н., проф. *Герасименко А.Г.*), "Конкурентоспроможність в умовах нестабільності - макро- та мікропідходи" (керівник д.е.н., проф. *Поплавська Ж.В.*), "Роль людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави" (керівник д.е.н., проф. *Садова У.Я.*). Кожна із секцій стала місцем жвавого обговорення піднятих проблем.

З цікавими доповідями виступили професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету д.е.н. *А.Г.Герасименко* ("Мережеві ефекти на службі у ринкової влади), начальник Управління економічного аналізу Антимонопольного комітету України *Д.П.Чередніченко* ("Ключові виклики для світової конкурентної політики: глобалізація та діджиталізація економіки"), завідувач кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.е.н., проф. *Г.М.Филюк* ("Концепція колективного домінуючого середовища на релевантному (відповідному) ринку"), та інші.

Особливо жвава дискусія мала місце на панелі, де обговорювалися питання ролі людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави. У ній прийняли участь провідні вчені і науковці з Київського національного університету імені Т.Шевченка, Інституту економіки промисловості НАН України", Рівненського державного гуманітарного університету, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Львівського національного університету імені Івана Франка, НУ "Львівська політехніка", ДУ "Інститут регіональних досліджень імені Мар'яна Долишнього НАНУ", фахівці з центрального, Львівського обласного та міського апарату Державної служби зайнятості України, представники бізнесу Львівщини, громадські активісти, студенти.

Відкриваючи роботу панелі, професор кафедри ТПЕ д.е.н. проф. *Садова У.Я.* вказала на тісний зв'язок між людиною і основними проблеми світового ладу. Вона звернулася до присутніх словами Річарда Хааса - автора крижки "Розхитаний Світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу" (2019)³, - де сказано, що "світ змінився... Міжнародну систему розхитано. Ми й не помітили, як опинилися в новому світі – лячному, непередбачуваному, але в світі, де багато можливостей"... Нову епоху визначають: глобальна загроза тероризму, ризик поширення ядерної зброї і засобів її доставки, різке збільшення кількості біженців і переміщених осіб, хаос на Близькому Сході, стан облоги у Європі, хиткий баланс в азіатсько-тихоокеанському регіоні, некерований кіберпростір, неадекватна реакція на зміну клімату, поява бар'єрів для вільної торгівлі і міграції, небезпека пандемії, яка може забрати десятки мільйонів життів ..." Це проблеми, котрі мобілізують людей до дій, їх нам слід вирішувати разом. Це виклики, з якими нам прийдеться жити, - сказала Уляна Ярославівна. У виступі на тему "Українська міграція й міграційна політика: виклики й перспективи" вона запропонувала поглибити дискусію, розпочату *Расселом Пітманом*. Відмінністю хіба було те, що йшлося не про зникнення конкуренції у високотехнологічних секторах економіки через картельні змови й порушення антимонопольного законодавства такими конкурентами як Apple,

³ Річард Хаас "Розхитаний Світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу" - К.:В-во "Основи". - 2019.

Google и Facebook⁴, а навпаки про потребу підтримки ідей горизонтального злиття конкурентів з числа українських трудових мігрантів, які допускають створення інвестиційних фондів в Україні для фінансування створення робочих місць, джерелами яких є міграційний капітал. Звісно, кризові умови можуть змінити ситуацію. Постає питання, як на фоні нової економічної кризи (очікується в ±2020 р.) розгортатиметься ситуація з капіталізацією потенціалу українських трудових мігрантів, з реалізацією їх прав і свобод, з роллю української держави у гарантуванні цим людям соціального захисту від ризиків і небезпек. Сучасна світова економіка обтяжена перевиробництвом продукції, яка осідає на ринках. Це означає, що виробництво призупиниться, а звільнення робочої сили буде значним. Ми можемо робити висновки з кризи 2008 року, коли практично у всіх країнах спостерігалася дискримінація робочої сили за міграційною ознакою. Щоб працювати на випередження, треба визначити місткість внутрішнього ринку робочої сили, провести перепис населення, оптимізувати практику держзамовлення на підготовку кадрів, суттєво активувати державну політику у сфері акумулювання міграційного капіталу на створення нових робочих місць у високотехнологічних секторах економіки з допомогою випуску міграційних облігацій.

Логічним доповненням дискусії стали слова професора кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.е.н., проф. *Гришиної О.А.* (тема "Цифрові технології в управлінні персоналом: виклики, можливості, перспективи"), яка підкреслила, що діяльність інституцій держави матиме специфіку у різних секторах економіки. Для прикладу, у сфері цифрових технологій ринок робочої сили є "гарячий", конкуренція не послабиться. В українців є хороші базові знання і добрі шанси на цьому ринку. Для фахівців у галузі ІТ-індустрії не гроші стоять на першому місці. Це нове покоління людей, готових до вирішення комплексних задач.

Принциповим завданням в освітній сфері є розуміння, що сучасний роботодавець потребує спеціалістів з десятками різноманітних вмінь. Колись йшлося під час пошуку спеціаліста про наявність диплома, що засвідчував про вузьку професійну спеціалізацію. Нині ж усе змінилося. Якщо колись інженер-

⁴ . З точки зору окремих людей, чи робочої сили загалом, усі ці нові зміни в технологічних секторах економіки означають менші можливості для персонального розвитку. Адже за умов стабільної економіки може дійсно мати місце прихована тотальна змова між крупними роботодавцями про те, щоб не конкурувати на ринку праці.

будівельник мав вміння проектувати різні будівлі, мости і дороги, бухгалтер - вести облік, то нині йдеться про формування м'яких навичок (soft skills). До речі, ЮНЕСКО та Європейська комісія навіть встановили мінімальний рівень такої грамотності, необхідний кожному європейцю для того, аби «вписатися» в суспільство. На жаль, вітчизняні університети не пропонують комплексних програм підготовки фахівців, які б мали універсальні компетенції (життєві, організаційні, технічні, когнітивні, мовні, громадські, мовні).

Ґрунтовним і, як завжди, емоційним був виступ директора Львівського обласного центру зайнятості *В.Н. Барилюка* на тему "Тенденції і особливості розвитку сучасного ринку праці Львівщини" (співавтор *О.М.Федик*). Доповідач, навівши основні статистичні дані по регіону, окреслив ключові проблеми вирішення проблем. Зокрема, зупинився на профорієнтаційній роботі зі шкільною молоддю, розвитку навчання на базі профтехучилищ, дуальній формі освіти, активних програмах зайнятості ДЦЗ, досвіду Польщі у вирішенні подібних проблем, сільській зайнятості й питаннях її технологічного супроводу, міграції кваліфікованих кадрів, вартості робочої сили й мотивації до ефективної праці, особливостях відкриття нових підприємств у регіоні і соціальній відповідальності їх власників в частині забезпечення гідних умов праці та ін. Логічним продовженням обговорення піднятих питань став виступ керівника підрозділу ДСЗ України (центрального офісу) *О.Д.Купрій*, яка дуже адекватно відреагувала на тему втрат робочої сили (якщо зайде інвестор, то уже нині окремі регіони знекровлені), низького рівня заробітної плати, яка не мотивує людей повертатися на батьківщину (потрібна комплексна державна програма реінтеграції мігрантів). "Нині чисельні сайти з пошуку роботи є інформаційними агентствами з тінізації зайнятості населення, - наголосила Ольга Дмитрівна. Вони пропонують вищі зарплати пошукачам роботи, проте дуже часто не дбають про соціальні гарантії, які надає ДЦЗ. Більше того, державні структури максимально диджиталізують послуги. Треба працювати на випередження, розробити державну програму зайнятості населення, розраховувати ефективність заходів". Продовження теми дискусії підхопила професор НУ "Львівська політехніка" д.е.н., проф. *О.Б. Мних*. Вона гостро й доволі критично "пройшлася" по сферах діяльності антімонопольних структур в Україні, вказала на зловживання на ринку енергетики, на "провалах" впровадження зони вільної торгівлі (у машинобудуванні розвиваються підприємства складального типу), падінні платоспроможності громадян, ризиках запровадження ринку землі (подвійна реєстрація). "Якщо Японія у свій час розвивала економіку шляхом оптимізації логістики і маркетингу, то Україна розглядає ринок виключно як місце збуту продукції. Наша держава, - наголосила Ольга Богданівна, - змушена переглянути політики використання інтелекту нації, закрити конвертаційні центри, подолати корупційні схеми".

З великим інтересом учасниками дискусії була сприйнята доповідь головного наукового співробітника відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України д.е.н., с.н.сп. *Харазішвілі Ю.М.* з темою "Стратегічні орієнтири соціальної безпеки України з позиції сталого розвитку" (співавтор проф. *О.А.Грішнова*). Доповідач, презентувавши монографію "Системна безпека сталого розвитку", вказав до соціальна безпека - це не лише питання людського розвитку,

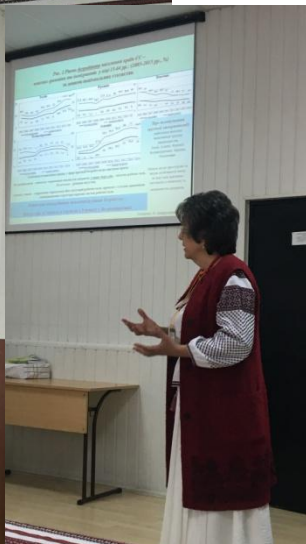
політичної стабільності й національних інтересів, але й підґрунття економічному зростанню. У цьому контексті автор розповів як на основі власного аналізу концепції сталого розвитку прийшов до висновку, що на даний час недостатньо знань екологів, географів і політиків. Це примітивізм. Для узгодження дій мають бути задіяні фахівці з економічної кібернетики, макроекономісти, соціологи, спеціалісти у галузі природокористування та інші і в останню чергу політики. Авторами запропоновано власний підхід до побудови концепції сталого розвитку України з позицій безпеки, яка включає визначення структури сталого розвитку, меж безпечного існування, ідентифікації рівня сталого розвитку, дисбалансів цього розвитку, а також впливу загроз та розроблення інституційних заходів. Автори представили 4 сценарії розвитку соціальної безпеки та обґрунтували необхідні умови досягнення їх через визначення стратегічних значень індикаторів та відповідних макропоказників. Моніторинг їхніх значень є способом визначення ефективності макроекономічної політики уряду. Загалом, - додав Юрій Михайлович, для того, щоб стратегія і план сталого розвитку держави були зрозумілі переважній більшості людей, треба оперувати не індикаторами, а одиницями у натуральних одиницях виміру.

Дуже цікавим і сучасним став виступ професора кафедри економічної кібернетики рівненського державного гуманітарного університету д.е.н., проф. *Б.М.Юськіва* на тему "Оцінювання креативного сектора економіки: сутність, проблеми та можливості" (співавтор *О.С.Пляшко*). "Якщо дивитися за показником зайнятості, - вказує Богдан Миколайович, то за даними ООН - 25% населення світу зайнято у креативній економіці. У менш розвинених країнах ця цифра сягає від 3 до 17%. Нині привертають увагу темпи зростання креативної економіки. Вони у низці країн надзвичайно швидкі, наприклад вдвічі більші, ніж у туризмі та сфері послуг, і у 4 рази більше, ніж промисловість у світі" За даним сектором - перспектива. Порівнюючи потенціал Польщі та України, доповідач резюмував, що Україна відстає в плані креативної економіки. Крім цього, економіка не розвивається на національній основі, культурна спадщина України не служить основою розвитку креативної економіки.

З великою увагою сприйняли присутні виступ доцента кафедри ТПЕ НУ "Львівська політехніка" к.е.н., доц. *Степури Т.М.* на тему "Методичні підходи до оцінки регіональної диференціації якості людського потенціалу України".

Провівши класифікацію регіонів за демографічно-валеологічної компонентою якості людського потенціалу, автор вказала на значні відмінності ситуації на місцях щодо формування окремих показників відтворення населення та здоров'я. Висновком стали пропозиції щодо врахування індикаторів в державний та регіональній соціально-економічній політиці України.

Справжній конструктив і новизну у роботу панельної дискусії вніс виступ професора економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка д.е.н., проф. О.С.Гринькевич на тему "Різноманітність як чинник конкурентоспроможності вищої освіти у XXI столітті". Перед тим, як перейти до висвітлення основних положень заявлених тез, доповідач звернула увагу на потребі відповідального відношення аналітиків до використання статистичних даних, щоб не відбувалося маніпулювання цифрами як це має місце при аналізі рівня зайнятості й безробіття серед молоді загалом і випускників вищої школи, зокрема. Інше питання - це співпраця центрів зайнятості і університетів у частині інформування останніх про те, які випускники (з яких закладів), з яких освітніх програм, з яких спеціальностей реєструються як безробітні. Налагодження такої співпраці - це добра підмога для керівників кафедр на момент прийняття рішень про акредитацію програм (може виникнути потреба зміни профілю підготовки), для працівників центрів зайнятості (дає шанс оперативно реагувати на зміни ринку праці, визначати рівень потреби у фахівцях). Що ж до власне чинника "різноманітності" у формуванні конкурентної політики, то Ольга Степанівна зробила застереження, пов'язане з різним трактуванням поняття "різноманітність" в *американській* (здатність університету забезпечити рівний доступ до освітніх послуг з гендерною, освітньою расовою ознакою) і *європейській* (освітні продукти, які споживач може придбати, тобто в освіті об'єктом купівлі стає не освітня програма, а конкретній курс, який пропонує викладач) традиції. З ухваленням Закону України "Про вищу освіту" (2014 р.) нині у нашій державі значно збільшився доступ студентів до можливості обирати предмети. Це має свої плюси і мінуси, - наголосила доповідач.

Цікавими були виступи науковців, які займаються містобудівельними аспектами соціально-економічного розвитку Львівщини. Зокрема, доцента кафедри містобудування НУ "Львівська політехніка" к.арх. *Т.М.Мазур* на тему "Малий бізнес і зайнятість. Нове соціальне замовлення в регенерації функцій історичного осередку міста (на прикладі міста Львова)", інженера кафедри економічної і соціальної географії ЛНУ імені Івана Франка *Ю.Борсук* на тему "Значення транспортного сполучення в розвитку і територіальній організації системи зайнятості Львівщини" (співавтор доц. *Кузик С.П.*).

У процесі засідання виникали численні питання, які значною мірою виходили на межі тематики, продемонстрували процеси справжньої наукової дискусії. Співробітник ДУ "ІРД імені Мар'яна Долішнього НАНУ" к.е.н., ст.н.сп. *Ольга Гулич* зацікавилася процесом сертифікації органічного агровиробництва продукції (ягідництва, козарства) на Львівщині і наголосила на гострій потребі відкриття спеціалізованого центру у регіоні (наразі існує один в Україні). Президент Асоціації роботодавців Львівської області *Зеновій Бермес* вказав на гостру проблему розвитку фермерства в Україні й дефіцит фахівців у цій сфері (якщо у нас працює 45 тис. осіб, то у Польщі – 1 млн. 400 тис. осіб), відмітив низький рівень підтримки фермерства у регіонах (на Львівську область у 2018 році з державного фонду було виділено лише 2 млн. грн.), про неефективність регіональної економічної політики в нових умовах. "Сьогодні, - сказав Зеновій Миколайович потребує вдосконалення уся система державного управління економікою, зокрема, функціонування міністерств і

відомств, які мають перейматися вирішенням конкретних проблем. На особливу увагу заслуговує місце громадянина як суб'єкта економічного процесу. Треба проаналізувати причини відтоку людських ресурсів і через створення більш ефективних законів, стратегій і місцевих норм створити мотивацію для підвищення ефективності економіки. З метою стимулювання споживчого ринку у державі слід ліквідувати тіньові схеми через податкове законодавство".

Відродно, що у роботі секції взяли участь студенти кафедри ТПЕ *Мандюк Ярина* "Володіння мовами як фактор конкурентоспроможності робочої сили на ринку праці", *Карасюкевич Юлія* "Якість людського потенціалу й функції мінімальної заробітної плати: виклики України", *Чабан Віталій* "Ринок транспортно-логістичних послуг України і працезберігаючі технології: до питань забезпечення конкурентоспроможності економіки".

Активними учасниками дискусії стали старший науковий співробітник ДУ "ІРД імені Мар'яна Долішнього НАНУ" ст.н.сп. к.е.н. *О.О.Левицька*, доцент кафедри менеджменту Рівненського державного гуманітарного університету к.е.н. доц. *О.Б.Пелех*, заступник директора МІОК НУ "Львівська політехніка" к.е.н., доц. *О.Р.П'ятковська*, професор ІЕНМ ЛУ "Львівська політехніка" д.е.н., проф. *Л.І.Гальків*, директор Львівського міського центру зайнятості *О.П.Рісний*, завідувач кафедри Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу д.е.н., проф. *Г.О.Зелінська* та к.е.н., доц. *І.В.Федорович* цієї ж кафедри, які проходять стажування в НДЦ "ДЕМОС" НУ "Львівська політехніка" та інші.

Учасники конференції висловили щиру вдячність організаторам за актуальну тематику конференції, цікаві дискусії, добре організовану роботу. Пам'ятними залишаться екскурсії вечірнім Львовом та у м.Жовкву, а також спільні розмови за обіднім столом.

НДЦ "ДЕМОС"

РЕКОМЕНДАЦІЇ

за підсумками роботи УІ Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми формування та реалізації конкурентної політики". Панель "Роль людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави" (Львів, 19-21 вересня 2019 року).

УІ Міжнародна науково-практична конференція з метою реалізації Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду України до 2020 року, планів пріоритетних дій Уряду України, а також **узагальнивши зарубіжну практику** у сфері регулювання відтворення людського потенціалу, його впливу на реалізацію конкурентної політики у державі **рекомендує**:

I. Щодо розвитку антимонопольного законодавства України:

1.1. Антимонопольне регулювання національної економіки є діяльністю держави щодо захисту прав споживачів, недопущення монополізації окремими господарюючими суб'єктами тих чи інших видів виробництва. В Україні на

формуванні цього механізму значним чином позначилися наслідки існування в радянський період командної економіки, а також зарубіжний досвід, який не завжди адекватно розуміється й впроваджується фахівцями. Профільні відомства і відповідальні структури нерідко ігнорують той факт, що між американським і європейським антимонопольним законодавством є відмінності, про які слід пам'ятати (перше більшою мірою спрямоване проти монополій в особі структурної одиниці, друге - на протидію негативним наслідкам ринкової влади монополій, а не на усунення самої монополії). Відтак, в умовах активізації процесів євроінтеграції України, руху ринків у світовий економічний простір законодавчим та виконавчим органам держави слід так працювати над вдосконаленням законодавства, щоб дозволити просувати український товар на світові ринки і водночас запобігати виникненню трестів. Антимонопольні закони мають багато підводних рифів, які можуть тягнути значні наслідки не тільки для одного підприємства, але національній економіці в цілому. Більше того, у державі слід мати чітку відповідь на питання з якими країнами конкурує Україна і за якими показниками. Нині існує немало прикладів, коли розширення зони вільної торгівлі з ЄС не дало очікуваного результату (приклад - криза машинобудування на Львівщині, де залишилися підприємства переважно складального типу).

1.2. Зміни в антимонопольному законодавстві України повинні стосуватися розвитку організаційного, інституційного, нормативного регулювання захисту конкуренції. Йдеться про розвиток механізмів захисту прав власності акціонерів та інвесторів, підвищення ефективності організаційно-правових форм юридичних осіб, структури і організації органів управління компанії. Це особливо актуально на фоні оприлюдненої Кабінетом Міністрів України Програми дій Уряду, де з метою боротьби з бідністю серед драйверів зростання економіки зазначено земельну реформу, малу та велику приватизацію, продаж проблемної заборгованості в банках та легалізацію азартних ігор. "Шокова терапія" без вивчення переваг та загроз у цих сферах може мати важкі наслідки для населення та держави.

II. Щодо ролі людського потенціалу в реалізації конкурентної політики держави й визначенні майбутнього праці:

– 2.1. Вдосконалюючи антимонопольне законодавство, особливу увагу слід звернути на місце громадянина України як суб'єкта економічних відносин. Українська робоча сила є конкурентною на зарубіжних ринках праці. Необхідно комплексно проаналізувати причини відтоку людських ресурсів з країни. В країні необхідна комплексна державна міграційна політика. Нині ми констатуємо, що майбутнє праці в Україні тісно пов'язане з подальшим розвитком мобільності українського населення. Цей зв'язок має свої закономірності і особливості, які пов'язані як з історичним минулим, так і новими геополітичними й економічними факторами розвитку українського суспільства і світу. В світлі цього Кабінету Міністрів України слід розробити інфраструктурне забезпечення реалізації державної міграційної політики, активізувати реформу органів виконавчої влади у сфері міграції та забезпечити скоординовану діяльність різних відомств та органів влади різного рівня у даній сфері, створити центральний орган виконавчої влади з питань міграції та

діаспори; сформувати базу даних кваліфікованих українських спеціалістів, які перебувають за кордоном (із представників української діаспори, трудових мігрантів, їхніх дітей, які навчаються у ВНЗ за кордоном, та українських студентів, які поїхали на навчання за кордон) і бажають надавати консультативну та іншу допомогу Україні, з чітким розподілом за країнами перебування, кваліфікаціями, науковими ступенями, вченими званнями тощо; розробити програми повернення та реінтеграції українських працівників-мігрантів на батьківщину, які передбачали б допомогу реемігрантам у пошуку прийнятної місця роботи, забезпечення доступу до професійного навчання/перепідготовки, бізнес-курсів для тих, хто бажає започаткувати власну справу; активізувати потенціал роботи регіональних статистичних служб в частині обліку та статистики міграції, закласти єдиний методологічний, організаційний, термінологічний, фінансовий, технічний, інформаційний підхід до створення баз даних територіального рівня.

2.2. Майбутнє праці в Україні значною мірою визначається структурними змінами в системі секторальної та територіальної зайнятості населення, які мали місце у минулі роки. Нині ми констатуємо, що настала ера нової креативної економіки. За даними ООН 25% населення світу зайнято в цій індустрії. Даний сектор успішно розвивається, причому швидше, ніж сфера туризму, сфера послуг, промисловості. В Україні мають місце суттєві прогалини в розвитку креативної економіки: вона не розвивається на національній основі, культурна спадщина України не служить основою її розвитку, її продукція далеко не завжди є конкурентоздатною на світовому ринку. На використання потенціалу креативної індустрії часто впливає регіональна асиметрія міграційної активності населення. Загалом, даний сектор має великі перспективи для створення нових робочих місць. Програма дій Уряду України має складову - зайнятість. Відтак, Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України слід включити у Програму зайнятості населення України окремий блок з розвитку креативної економіки.

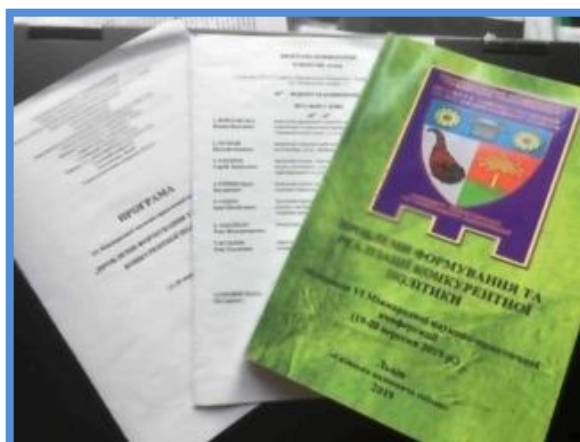
Крім цього, в контексті підвищення мотивації економічно активного населення до продуктивної зайнятості, слід переглянути усі програми на предмет їх відповідності вимогам гідної праці. Спільно з Міністерством розвитку громад та територій України провести експертизу стратегій соціально-економічного розвитку регіонів. Усі державні програми повинні мати технічне обґрунтування, проходити експертизу на предмет впливу на ринок праці (від загальнонаціональної, до секторальних і територіальних). Ще іншим завданням є стимулювання споживчого ринку у державі, для чого слід ліквідувати тіньові схеми розподілу і перерозподілу ресурсів, економічних благ (переглянути податкове законодавство).

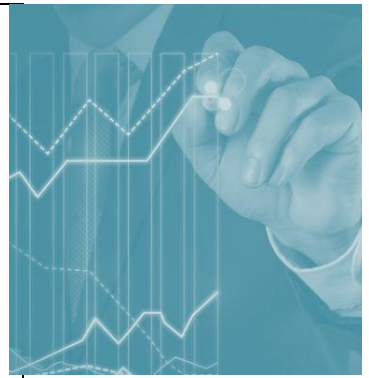
2.3. Майбутнє праці України - це її молодь. Це мільйони людей, які є успішні й перспективні. Багато з них шукає захисту і підтримки. Переважно вони розраховують на свої сили. Проте, обставини бувають різні. Міністерству освіти і науки України спільно з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, запровадити моніторинг кар'єри випускників ВНЗ і ПТНЗ України, причому як на національному, так і на регіональному рівнях. Це є надзвичайно актуальним завданням для держави та її регіонів у

світлі реформування національної системи освіти, розробки стратегічних орієнтирів розвитку бізнесу, а також реалізації нової Програми розвитку статистики до 2023 року. Моніторинг є основою критичного аналізу й оцінювання економічної ефективності бюджетних витрат на вищу і професійну освіту в державі за критеріями працевлаштування, низької якості, несистемності моніторингу кар'єри випускників на рівні ЗВО, ЗПТО, посилення вимог індивідуальних споживачів до соціальної і економічної віддачі від здобутої освіти. Моніторинг кар'єри випускників забезпечує реалізацію принципу зворотного зв'язку у системах управління якістю освіти. Конкурсний проект з приводу розробки загальних підходів та регіональних особливостей запровадження в Україні такого Моніторингу реалізується нині в рамках секторальної підтримки ЄС НДЦ "ДЕМОС" НУ "Львівська політехніка". Цей досвід варто поширити в Україні.

2.4. Майбутнє праці України - це ефективні управлінські рішення. Основою останніх є якісна інформація, аналіз та прогноз соціально-економічних процесів. Нині у державі багато питань виникає через відсутність необхідних статистичних даних. В світлі вищезазначеного Державній службі статистики України слід активізувати роботу з проведенням в 2020 році загальнонаціонального перепису населення України. Крім цього, вказаному відомству необхідно модернізувати та розширити канали комунікацій з користувачами (для вирішення проблеми доступу споживачів до інформації)). Для комплексного вирішення проблеми треба активізувати роботу з перенавчання спеціалістів та економістів–користувачів базами статистичних показників в умовах ринкової економіки. Вихідним пунктом такої роботи може бути участь статистиків у проведенні семінарів для керівних працівників і економістів із включенням у плани занять кафедр економіко-статистичного профілю питань використання статистичних даних.

Для підвищення якості робіт у сфері аналізу та прогнозу явищ і процесів у сфері відтворення людського потенціалу, які мають місце під впливом інституційних перетворень, активізувати потенціал роботи регіональних статистичних служб.

Ярина Мандюк, Олена Тревого, Уляна Садова

ЖОВТНЕВО-ЛИСТОПАДОВІ ЛЕКЦІЇ ВІД ТРЕВЕЛ/ЛАЙФ-КОУЧА ДАНТЕ ГАРСІЯ: ПОГЛЯД З АРГЕНТИНИ

Студенти економічного факультету НУ "Львівська політехніка" з ініціативи НДЦ "ДЕМОС" мали змогу особисто познайомитись і поспілкуватись із гостем з Аргентини Данте Гарсією. Данте провів для студентів дві зустрічі.

Сучасний світ дуже динамічний. Мобільність людей, речей, інформації розвиває інтерес до вивчення нових економічних середовищ, господарських культур, бізнес-практик. Саме з таких позицій в НДЦ "ДЕМОС" реалізована ініціатива запрошення до співпраці цікавих людей, які мають у своєму житті певні досягнення. Серед них - тревел/лайф коуч Данте Гарсія.

Данте Гарсія - аргентинець. Він народився в місті Буенос-Айрес, здобув інженерну освіту, а згодом сертифікат lifecoach-тренера. Данте також вивчає міжкультурні середовища. За свою професійну кар'єру здобув добру opiniю як у себе на батьківщині, так і в колег з європейських країн. Побувавши у більш як 60-х країнах, вважає себе «глобальним студентом», який постійно вчиться нового.

Данте Гарсія прагне розвивати свої наукові основи у галузі інженерії і менеджменту, бути у кірсі цифрового підприємницького стилю завдяки постійним курсовим роботам та світовим подорожам. Він допомагає керувати командами міжнародних компаній та вводити інновації з управління в бізнес за допомогою *Кайзенівських принципів*⁵. У даний час Данте працює бізнес-консультантом у компанії UpKaizen та Creando Tu Huella, проводить тренінги з особистісного розвитку по усьому світу.

Перша зустріч студентів НУ "Львівська політехніка" з Данте Гарсією мала назву "Створюючи свій шлях". Вона була проведена у формі лекції і присвячена темі *подорожей по світу*, дослідженню *нових культур і суспільств*. Лекція складалася з трьох частин. У першій Данте поділився власним досвідом, розказав як наважився вперше покинути рідне місто, країну і почати подорожувати та пізнавати світ. Друга частина присвячувалась

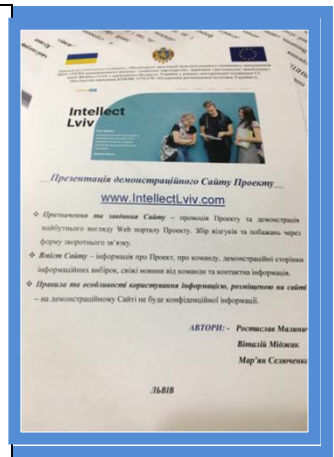
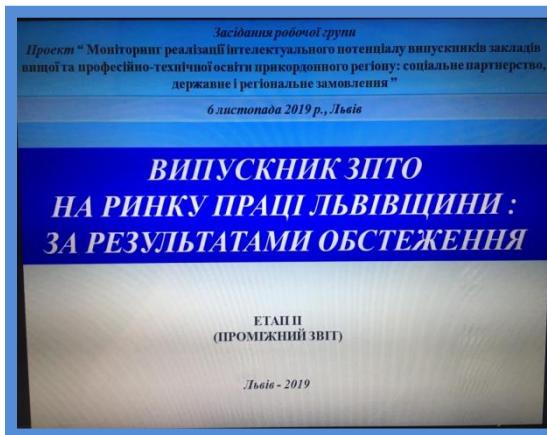
⁵ Для довідки: *Кайзенівські принципи*: Назва походить від назви компанії UpKaizen (Таллін, Естонія) - <https://upkaizen.com/en/>

подоланню страхів перед незвіданим, пошукам власного шляху та мрій про які ми часто боїмось сказати вголос. Третя частина - це були практичні поради по тому, як людина може подорожувати із навіть мінімальним бюджетом. Львівських студентів надзвичайно зацікавила ідея мандрівок по світу. Особливо багато питань виникло, коли розглядалися види можливого житла у мандрах, переваги і недоліки кожного з них, варіанти транспорту, як дорогого, так і зовсім безплатного. Про деякі з них студенти почули вперше! Данте також розповів про візові питання у різних країнах, проблеми з документами, які можуть виникнути у тих чи інших куточках світу, а також різноманітних опціях заробітку та навіть кар'єрного росту під час подорожей! Під завершення зустрічі студенти виявили не аби який інтерес до продовження розмови.

Друга зустріч, відбулася з Данте Гарсією уже через місяць (листопад), з темою присвяченою **особистісному розвитку людини**. Це була не просто бесіда із студентами, у ній пропонувалося брати активну участь у обговоренні питань. Роботу з аудиторію було побудовано на чотирьох проблемних точках (фокусах): "моє сьогодні", "мої цілі", "моя дорога до цілей" та "моє відношення до цих понять". Студенти політехніки продемонстрували не аби яку зацікавленість і відкритість у цих питаннях.

Окремо, враховуючи енергетику англomовної аудиторії студентів сеньйор Гарсія детально розглянув поняття "навчання" у нашому житті. Світ змінюється і ми повинні встигнути за ним. Багато цитат, фраз, ідей студенти занотувували хто у планшеті, хто у зошиті, хто робив фото просто з телефону. Серед думок, яка особливо стала топовою при обговоренні студентами звучала так: "Навчання - це не тільки знання, навчання - це знання і дії".

**Проект “ Моніторинг
реалізації інтелектуального
потенціалу випускників
закладів вищої та професійно-
технічної освіти
прикордонного регіону:
соціальне партнерство,
державне і регіональне
замовлення ”**

Уляна Садова, Наталя Андрусишин
ВИПУСНИКИ НА РИНКУ ПРАЦІ
ЛЬВІВЩИНИ
(за результатами робочої зустрічі
учасників II Етапу Проекту та семінару з
питань обстеження випускників ЗПТО)

В НУ "Львівська політехніка" відбулися робоча зустріч та науково-методичний семінар на тему "Випускник ЗПТО на ринку праці Львівщини" (6 листопада та 21 листопада 2019 року, НДЦ "ДЕМОС"). Обидва заходи було організовано в рамках реалізації другого етапу Проекту "Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення", який втілюється у життя за кошти державного бюджету України при секторальній підтримці ЄС. Мета заходів - організація комплексу робіт та обговорення перших результатів опитування випускників ЗПТЦ Львівщини, яке проводилося спільно з фахівцями Навчально-методичного центру профтехосвіти Львівської області.

Робоча зустріч була присвячена обговоренню плану та нових вимог до підготовки II Етапу звіту по Проекту, що виконується у НДЦ "ДЕМОС" (обстеження випускників ЗПТО Львівщини). Керівник Центру проф. Садова

нагадала присутнім про основну мету й завдання дослідження, зупинилася на поточних та стратегічних питаннях організації та проведення аналітичних робіт, на укладанні договірних відносин з організаціями - субпідрядниками Проекту, вказала на нові умови й вимоги до інформації ("кінцевого продукту"), котрі з'явилися за час реалізації Проекту під впливом реформування системи освіти в Україні. Про низку організаційних та технічних питань, пов'язаних зі звітністю по Проекту (перед ЛОДА), виконанням його дорожньої карти (частина II Етапу робіт) доповів Роман Теслюк. Він зупинився на формах звітності учасників проекту, наголосив на звуженні термінів виконання досліджень й кінцевих дат подачі звітів, вказав на особливості організації праці студентів (10 осіб) та учасників, які працюють за контрактом.

Програма науково-методичного семінару була продиктована цілями реалізації цілей II Етапу цього ж Проекту. Зокрема, розглядалися питання в рамках двох блоків досліджень "Моніторинг якості та ефективності ПТНЗ за критеріями зайнятості випускників та оцінками роботодавців" та "Інформаційно-аналітична база даних про зайнятість випускників ПТНЗ Львівської області". Захід пройшов надзвичайно цікаво й продуктивно. Численні питання, які переростали у дискусії, супроводжували виступи обох доповідачів - заступника директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти (НМЦПТО) у Львівській області Наталії Рибак та керівника ІТ-групи Проекту Ростислава Малинича. Варто зазначити, перед презентацією результатів дослідження випускників ЗПТО, Рибак Н.Б. поінформувала присутніх про високу оцінку діяльності НДЦ "ДЕМОС", яка пролунала на засіданні Регіональної Ради професійної освіти при голові Львівської ОДА "Керівництво та члени Ради реально використовують у роботі статистичні дані з проектів, виконаних в НДЦ "ДЕМОС". Робота реальна, правдива і необхідна для майбутнього області, для продукування нових цілей і завдань Стратегії-2030", - сказала у виступі Наталя Богданівна". Перейшовши до висвітлення результатів опитування випускників ЗПТО, вона сказала, що на ринку праці Львівщини відчутно зросла потреба у робітничих кадрах. Особливий інтерес складають дві категорії випускників ЗПТО: з базою теоретичної підготовки (сучасних теоретичних знань) і практичних навиків - достатніх для початку трудової кар'єри. Рибак Н.Б. деталізувала результати обстеження, поінформувала, що у процесі аналізу цільова аудиторія (опитано

3000 випускників) була поділена на дві групи: частково складалася з випускників, які уже працюють близько року, та тих, які тільки почали працювати (перші 3 місяці).

Дослідниками переслідувалася мета вивчення стану прикріплення їх на робочих місцях (питання, що стоять ширше завдань, прописаних у Проекті). Перші результати опитування (опрацьовано 604 анкети) розглядаються як основа звірки коректності заповнення анкет, побудови таблиць, графіків, діаграм тощо. "Уже нині, - сказала Наталя Богданівна, інформація стала платформою для кращого розуміння ідеї Проекту зі сторони представників ЛОДА, адже завдяки їй можна буде активніше збирати різного роду заявки від роботодавців (хоча, он-лайн заявки не завжди носять репрезентативний характер)". Доповідач поінформувала, що опитування є добре організоване. Похибка на рівні 2%. Процес опитування продовжується у накопичувальному режимі, випускники активно відповідають на питання, хочуть і розуміють важливість такої роботи. Багато питань стосувалося технічного забезпечення дослідження. Так, учасники семінару активно обговорили значення код для обробки даних (назва навчального закладу, ім'я випускника тощо). Цікавим моментом стала дискусія на предмет того, як можна розширити межі використання отриманої інформації. Так, зібрана інформація дозволяє вивести аналітику респондентів за гендерною ознакою, місце їх проживання, деталізувати специфіку працевлаштування - додаткові дані). Серед проблемних моментів доповідач вказала на потребу перевірки заповнених анкет (респонденти не завжди володіють інформацією про повну назву підприємства, точну адресу його розташування). Перші результати показали, що в частині опитаних реально працевлаштованими є 71% (до речі, існують офіційні статистичні дані, згідно яких таких осіб є близько 80%, тобто можна поглиблювати дослідження). До речі, серед причин непрацевлаштування випускники найчастіше вказують економічні й соціально-психологічні причини (дають відповіді на зразок "не хочу працювати за 4000 грн.", "не буду працювати взагалі", "мене усе влаштовує, батьки і так працюють", "шукаю працю на свої 1000 доларів чи євро, які мені мають заплатити!" тощо.

Цікаво прозвучала інформація, згідно якої 6 осіб стали приватними підприємцями (ФОП), хоча й переважно це дочірні суб'єкти бізнесу батьків. "Показовою, що на Львівщині починає відроджуватися престиж навчання в ЗПТО", - наголосила пані Наталя. В 2018 році зросло кількість абітурієнтів, які отримали на ЗНО 190 і вище балів. У ЗПТО є програми підготовки підприємницьких навиків у студентів, але це не афішується і не обліковується НМЦПТО. Для прикладу, фермерство. Натомість, випускники реєструються скоріше у ДЦЗ як безробітні, отримують допомогу, і при цьому здійснюють економічну діяльність" (до речі, в ДЦЗ Львівської області 88% осіб, які стоять на обліку, мають вищу освіту, по районах - 75%. Лише 1% справді шукають роботу. 45% - це нелегальна праця, зареєстрована у ДСЗ). Важливу роль для подальшого реформування системи освіти регіону має інформація щодо працевлаштування за обраним фахом. Так, за даними обстеження 82% працюють за професією, 11% - ні, 6% - не визначилися, бо працюють у тій галузі, яку обрали, але не за конкретною професією, яку здобували (професія "слюсар з ремонту автомобіля", але працює в СТО кузовником, або випускник здобув кваліфікацію маляра, а працює за спорідненою кваліфікацією - плиточником чи муляром, тобто це будівельна галузь). Наталя Богданів висловила побажання, щоб опрацьований масив даних якомога швидше був доступний для використання у роботі органів державної влади та місцевого самоврядування.

Не менш цікавою частиною семінару був виступ керівника ІТ-групи підтримки Проекту Ростислава Малинича, який детально розказав його учасникам про хід робіт над розробкою Сайту Проекту. Наголосивши, що мета зустрічі донести, який буде сайт, його контент, загальна структура (які будуть сторінки, як він буде ділитися), він зупинився на концептуальних питаннях відкритості й закритості (анонімності) даних для різних категорій користувачів, розказав яку саме інформацію зможе побачити пересічний (незареєстрований) користувач сайту і зареєстрований споживач "продукту", які опції будуть доступні абітурієнту, роботодавцю, уповноваженому представнику органів влади (обласної держадміністрації), показав як можна буде проводити порівняльний аналіз показників рейтингу навчального закладу та усереднених показників певної ознаки по групі тощо. Значна увага була приділена питанню зручності роботи сайту. "Наша головна мета, коли будемо працювати над дизайном, інформацію подати так, щоб сторінка не була дуже велика, щоб людині-користувачу сайту не треба було "скролити" диск багато часу, щоб усе це побачити. Задача - спростити усю інформацію, щоб її не було забагато на один раз", - сказав Ростислав. На питання учасників семінару відповіді давали також члени цієї групи Мар'ян Селюченко та Віталій Міджак.

У процесі роботи семінару було озвучено немало дискусійних питань. Для прикладу, жваве обговорення виникло проблеми, пов'язаної із ситуацією, коли на цій сторінці буде виведена інформація тільки про один заклад, який готує спеціалізовані кадри у регіоні, коли усім користувачам буде зрозуміло якому закладу належить статистика (Н.Андрусин). У відповідь слушною стала ремарка проф. О.Гринькевич, яка згадала про рекомендації Євростату. Ттак, "якщо розміщення даних порушує принцип конфіденційності інформації, - сказала Ольга Степанівна, то дані за цією спеціальністю не оприлюднюються".

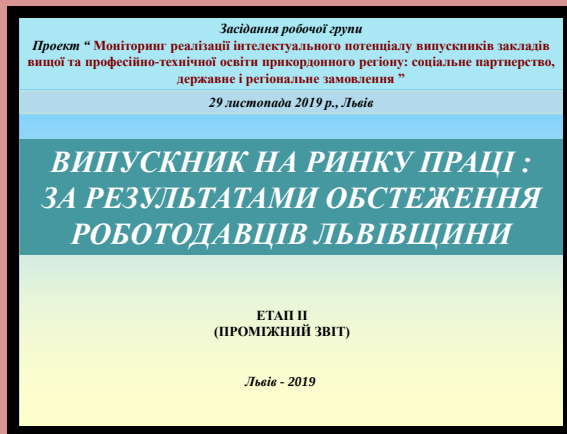
Слушним стало й зауваження Віталія Міджака. "Щоб не "зістти" велику кількість даних, яка буде актуальною для пересічного користувача, треба передбачити кілька механізмів реалізації пошуку", сказав він. Присутні зійшлися на ідеї О.Гринькевич об'єднати усі не типові.-одиничні мікродані по окремих спеціальностях в окрему групу.

Інша дискусія виникла при обговорення питання фільтрів, які повинні запускатися під час роботи сайту, коли споживач вибиратиме галузь чи спеціальність. Присутні підтримали ідею Віталія Міджака який сказав "щоб спростити сприйняття усієї інформації, не аналізувати її довго, а буквально побачити, де більші перспективи, де більше працевлаштування, куди варто вливати ресурси, а куди ні, де варто змінити цей дисбаланс між кількістю випускників і кількістю безробітних випускників і т.п. - усе це можна буде вивести у вигляді не кількох, а одного фільтра, а потім подати якісь інші дані і в принципі провести аналіз.

Ростислав Малинич, який резюмував пропозиції по даному блоку питань, виокремив низку моментів, над котрими треба працювати у майбутньому - це і питання потреби у досить обширних адмінпанелях, і можливість редагувати анкетні дані, які будуть у базах, і, що особливо критично, маппінг даних (коли опрацьовується анкета, у якій видно, де є поле вільного тексту і там можна написати будь що), і кодування інформації, перевірка й корегування перед зведенням і т.п. "Реально - ключова функція пропонованого сайту - це інформація для представників ЛОДА. Для формування регіонального замовлення" - додав він.

Яскраво і конструктивно виступила проф. О.С.Гринькевич, яка ознайомила присутніх з результатами стажування "Інтердисциплінарність і міжгалузевість у вищій освіті" (Варшава-Краків, Польща), звернула увагу на активність законотворчої роботи Верховної ради, яка прискорює реформування вищої освіти й спливає на актуальність дослідження за Проектом. На завершення семінару проф. Садова У.Я. подякувала усім учасникам за плідну роботу, окреслила завдання, які оперативно слід вирішити у рамках виконання Проекту.

Проект “Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення”

**У. Садова, .Т. Степура, Г. Скорик
РОБОТОДАВЦІ ПРО ПОТРЕБУ У
КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРАХ НА
РИНКУ ПРАЦІ ЛЬВІВЩИНИ
(за результатами робочої зустрічі
учасників II Етапу Проекту)⁶**

З ініціативи НДЦ "ДЕМОС" НУ "Львівська політехніка" у рамках реалізації II етапу Проекту "Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення" (виконується за кошти державного бюджету України при секторальній підтримці ЄС) відбулися два заходи на тему "Випускники на ринку праці: за результатами обстеження роботодавців Львівщини". Перший - робоча зустріч - було організовано у приміщенні Львівського обласного центру зайнятості (29 листопада 2019 р., вул. Бортнянського, 11а), другий - науково-методичний семінар в НДЦ "ДЕМОС" НУ "Львівська політехніка" (6 грудня 2019 р.). Мета заходів - презентація проміжних результатів дослідження якості та мобільності людських ресурсів у Львівській області та вирішення дискусійних моментів щодо взаємних очікувань у цьому плані основних стейкхолдерів ринку праці регіону. У роботі робочої зустрічі прийняли участь як виконавці Проекту, так і фахівці Державної служби зайнятості Львівської області та представники керівних органів Навчально-методичного центру профтехосвіти Львівської області.

Заступник директора Львівського обласного центру зайнятості О.Іванчук на правах господаря розпочала першу зустріч з великої актуальності для регіону пропонуваної для обговорення проблематики. Зокрема, вона дала коротку характеристику поточній ситуації на повному та зареєстрованому ринку праці регіону, вказала на зміни попиту й пропозиції робочої сили, які

⁶ У. Садова, .Т. Степура, Г. Скорик Роботодавці про потребу у кваліфікованих кадрах на ринку праці Львівщини (за результатами робочої зустрічі учасників II Етапу Проекту) - URL: https://lpnu.ua/sites/default/files/news/2019/14126/attachments/zustr_demos_9.12.2019_t.pdf

мають місце в останній час, наголосила на ризиках трудової міграції економічно активного населення. Так, сказала п. Оксана, станом на початок листопада 2019 року на Львівщині стають усе чіткішими тенденції щодо збільшення чисельності зайнятого населення (1068,5 тис осіб проти 1053,6 тис. осіб, за методологією МОП), зменшується чисельність безробітних осіб (80,4 тис. осіб до 78,1 тис. осіб). На зареєстрованому ринку праці фіксується позитивні зміни. Кількість актуальних вакансій (8,4 тис. од.) перевищує пропозицію робочої сили (пропорція складає: 3 вакансії на 2 особи).

Водночас, на фоні зростання загального попиту на робочу силу має місце зменшення кількості роботодавців, які співпрацюють з центрами зайнятості і заявляють про потребу у робочій силі (на 0,9% при збільшенні на 1,5 % по Україні), зменшується кількість наявних вакансій, заявлених роботодавців до ДСЗ (-3,1% при +4,0% по Україні). У цій ситуації для держави дуже важливо мати інформацію про якість підготовки молодих кадрів, про нові чинники, які продукують подальшу мобільність людських ресурсів, а також оцінки роботодавців щодо рівня підготовки кваліфікованих кадрів з боку системи освіти, - наголосила Оксана Іванівна.

Довідково:
область

Львівська

(на поч. листопада 2019 р.)

Рівень оплати праці вакансій, заявлених роботодавцями до служби зайнятості в середньому становив **7048грн.**, при середньомісячному розмірі з/п в області за вересень 2019 р. – 9645 грн. Середній розмір виплати допомоги з безробіття у вересні п.р. становив 3548,7 грн.

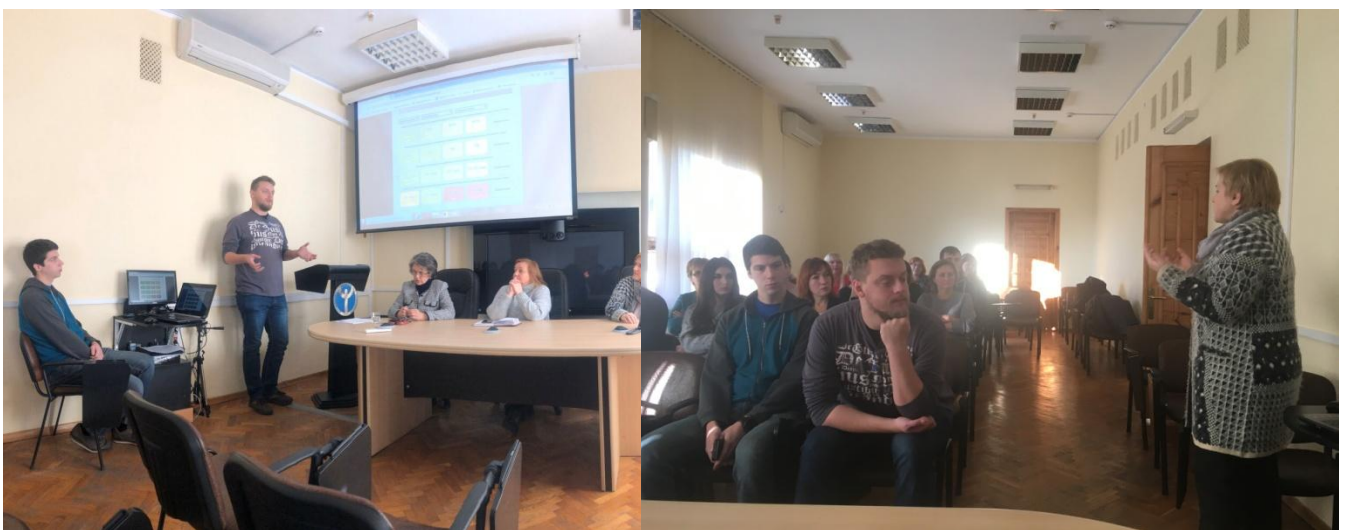
У ДСЗ навчання здійснювалося за такими професіями (спеціальностями): фермер, адміністратор, візажист, перукар, манікюрник, швачка, електрогазозварник, тракторист-машиніст с/г (лісгосп.) виробництва, кухар, кондитер, водій автотранспортних засобів кат.В», охоронник, водій навантажувача, монтажник санітарно-технічних систем, касир торговельного залу, продавець продовольчих товарів, продавець непродовольчих товарів, рибовод, оператор котельні, машиніст (кочегар) котельні.

Навантаження безробітних на одне робоче місце: найвище спостерігається серед законодавців, вищих держслужбовців, керівників, менеджерів (управителів) - 9 осіб.

Найбільша потреба спостерігається у таких професіях та спеціальностях: водій автотранспортних засобів (681 ос., з/п - 6747,24 грн.), оператор котельні (636 ос., з/п- 4425,51 грн.), швачка (409 ос., середній розмір з/п 7197,43 грн.), машиніст (кочегар) котельної (307 осіб, з/п- 4471,32 грн.), оператор автоматичних та напіваавтоматичних ліній верстатів та установок (292 ос., з/п- 10538,70 грн.), монтер кабельного виробництва (177 ос., з/п- 8288,97 грн.), кухар (151 ос., з/п- 5261,32 грн.) та ін.

У продовження розмови слово взяла професор НУ «Львівська політехніка» Уляна Садова, яка як керівник Проекту, нагадала про його мету та завдання, окреслила загальну картину в плані програмно-методологічної та організаційної частин, вказала на економічні та соціальні ефекти за умови якісної реалізації завдань. У виступі також йшлося про перспективні потреби у фахівцях з вищою освітою та робітничих кадрах, оцінку готовності молодих спеціалістів чи студентської молоді до професійної діяльності, рівень відповідності вишколу сучасним вимогам фірм і компаній до якості робочої сили та ін.

Окремим блоком на зустрічі були представлені результати опитування випускників закладів професійно-технічної освіти Львівської області. З цим матеріалом виступила заступник директора Навчально-методичного центру профтехосвіти Львівської області п. Н.Рибак. Доповідачка зупинила увагу присутніх на цифровому матеріалі, озвучивши, скільки студентів профтехшколи поєднують навчання з роботою, який відсоток молоді працює у тіньовому секторі економіки, чи відповідає здобута освіта очікуванням працедавців тощо.

Особливе зацікавлення викликав виступ розробників сайту Проекту (Ростислав Малинич, Мар'ян Селюченко, Віталій Міджак), які детально описали загальну його структуру, розказали про систему фільтрів доступу різних стейкхолдерів до інформації (зариті та відкриті дані), проілюстрували можливості структурування та проведення порівняльного аналізу даних, які містяться на сайті тощо. Особливо плідна дискусія відбулася під час обговорення питань доступності та зручності роботи із матеріалами сайту, а також можливостей доповнення сайту суміжною інформацією, яка систематизується та зберігається на сайтах інших державних органів (служб та відомств) і є важливою для розуміння повноти картини досліджуваної проблематики.

На завершення заступник керівника ДСЗ у Львівській області п. Оксана Іванчук висловила власні побажання щодо створення бази даних моніторингу кар'єри випускників ЗПТО і ЗВО Львівської області, наголосила на тому, що проведене дослідження сприятиме зменшенню диспропорції між попитом і пропозиції робочої сили, а також дозволить розв'язати в області проблему якості підготовки кваліфікованих кадрів у закладах вищої та професійно-технічної освіти. Присутні активно долучилися до розмови. Зокрема, начальник відділу статистики ЛОДЦЗ п. О.Федик озвучила низку питань щодо ефективності функціонування сайту, які вдалося об'єднати у єдиний перелік вимог і пропозицій у рамках реалізації Проекту. Саме ці питання дали поштовх для організації наступної зустрічі у формі науково-методичного семінару в НДЦ "ДЕМОС" (6 грудня).

Другий захід, а саме - науково-методичний семінар (6 грудня) мав на меті вирішення кількох задач: детальний аналіз стану виконання завдань II етапу Проекту (Садова У.Я.), визначення формату звіту за етап - традиційний текстовий звіт, презентаційна версія на сайті, звіт по анкетуванню ЗПТО на зустрічі з керівництвом ЛОДА, розробку макетів таблиць даних як предмету для аналізу результатів обстеження кар'єри випускників та потреби ринку праці Львівщини (Гринькевич О.С.), обговорення шляхів вирішення проблем, які виникли в ході опитування роботодавців регіону, і стосувалися помилок заповнення анкет, обговорення ідеї "забивання" полів при внесенні первинних даних анкет (Сорочак О.З., Степура Т.М.), узгодження технічних моментів виконання Проекту, для прикладу, - чистки бази тощо (М.Селюченко, О.Вільчинська).

Обидві зустрічі стали не тільки своєрідною платформою апробації авторського підходу щодо побудови моніторингу кар'єри випускників у Львівській області, а й слугують подальшому розширенню контактів науковців з представниками влади та бізнесу, формують у регіоні атмосферу довіри й взаємодопомоги різних стейкхолдерів у вирішенні важливих питань соціально-економічного життя мешканців краю.

